

Årsmelding og rekneskap 2018

VB Vekselbanken
– ein god medspelar –

Innhald:

Side	4	Årsmelding 2018
Side	17	Nykkeltal
Side	18	Resultatrekneskap 2018
Side	19	Balanse 2018
Side	20	Eigenkapitaloppstilling
Side	21	Kontantstraumoppstilling
Side	22	Notar
Side	60	Meldingar
Side	67	Tillitsvalde

Årsmelding 2018

Banken sitt 120. rekneskapsår

Bankåret

Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA har gleda av å kunna leggja fram rekneskap for 2018, banken sitt 120. rekneskapsår.

Rekneskapen syner at banken er ein solid lokalbank med god inntening i ei utfordrande tid, der konkurransen om både innskots- og utlånskundar er stor. Kjernedrifta er styrka monaleg samanlikna med fjoråret grunna sterk utlånsvekst, vekst i andre inntekter og reduserte kostnader. Samla er kostnadane redusert med 4,2 mill. kr, og det er også gjort omstillingstiltak i løpet av året som vil gje full effekt i 2019.

Rentemarginen er ned frå 1,86% i 2017 til 1,81% i 2018. Dette skuldast at gjennomsnittleg rådveldekapital auka med vel 400 mill. kr frå 4.472 mill. kr i 2017 til 4.879 mill. kr i 2018. Vidare auka innlånskostnadane noko gjennom året grunna høgare pengemarknadsrenter. Takka vera godt arbeid frå engasjerte medarbeidarar som står på for kundane og banken, har banken hatt ein kraftig vekst i utlåna i 2018. Veksten er større enn elles i bransjen, og banken auka utlåna i løpet av 2018 med 358 mill. kr. Innskota auka monaleg på slutten av året, og samla var auken på 325 mill. kr i 2018.

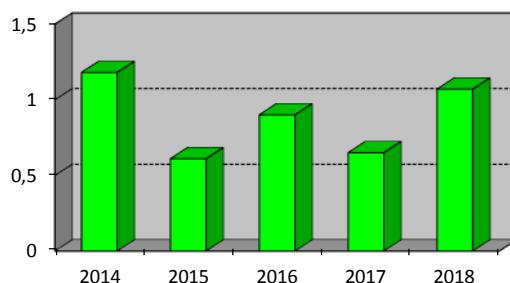
Sterkare og meir synleg satsing på gode forsikrings- og spareprodukt frå Eika gjev resultat, og banken har i 2018 auka netto provisjonsinntekter med 2,1 mill. kr. Styret har som mål at banken ved framleis sterk satsing på god og menneskeorientert rådgjeving til private og bedrifter skal auka desse inntektene vidare.

Etter bokførte netto tap og nedskrivningar på utlån med 1,2 mill. kr syner banken eit resultat før skatt for 2018 på 52,1 mill. kr, mot 29,2 mill.

kr i 2017, ein auke på 23,0 mill. kr. Dette skuldast ei solid forbetring i underliggende drift. I prosent av gjennomsnittleg rådveldekapital (GFK) utgjer resultat før skatt 1,07% i 2018 mot 0,65% i 2017, og eigenkapitalavkastninga etter skatt auka frå 5,2 % til 9,1% i same periode.

Styret er godt nøgd med banken si samla utvikling. Utviklinga syner at banken er svært konkurransedyktig på vilkår og service i marknadsområdet, og lever opp til visjonen som **-ein god medspelar-**.

Driftsresultat i % av gj.sn. rådveldekapital

Banken gjennomfører årleg kundemålingar, og under ei kundemåling i 2018 scora banken best av 69 lokalbankar i Eika Alliansen. Jonny Nordøy som er bedriftsrådgjevar og ekspert på kunderelasjonsmålingar i Kantar TNS uttalte følgjande om resultata i kundeundersøkinga:

«Vi ser i våre målinger at banker i Eika Alliansen har mer fornøyde og lojale kunder enn andre banker det er naturlig å sammenlikne seg med. Tenker da på banker som DnB, SpareBank 1, Nordea osv. Blant Eika Alliansens 69 banker er Vekselbanken i år blitt kåret til den beste banken. Vi mener derfor det er grunnlag for å si

at Vekselbanken har Norges mest tilfredse og lojale bankkunder. Kundene har høy tillit til at banken setter kundenes interesserer foran egne interesser, og mener banken er en særdeles viktig lokal støttespiller. Kundene opplever at banken virkelig stiller opp når man trenger det, og er en troverdig rådgiver basert på faktiske kundebehov».

Banken sin kapital- og likviditetssituasjon er tilfredsstillande. Etter tilførsel av resultatet i år har banken rein kjernekapital på 416 mill. kr. Med eit berekningsgrunnlag på 2.711 mill. kr, utgjer dette ei rein kjernekapitaldekning på 15,36%. Netto ansvarleg kapital er 510 mill. kr, som med same berekningsgrunnlag utgjer ei samla kapitaldekning på 18,82%. Oppnådde kapitaldekningsprosentar ligg over minstemåla styresmaktene har sett, og også over eigne målsetjingar inklusive internt berekna pilar 2-tillegg og ein styringsbuffer på minimum 1% poeng. Ved årsskiftet rapporterer banken Liquidity Coverage Ratio (LCR) på 288%, som er over vedtekne minstekrav på 100%. Banken sin Net Stable Funding Ratio (NSFR) er på 125% på same tidspunkt.

Økonomien i landet vårt

Sysselsetjinga auka med om lag 55.000 i løpet av 2018, i det som var eit unormalt godt år for norsk økonomi. Handelsbalansen enda med overskot på 288 milliardar kr, godt hjälpen av relativt høge oljeprisar og ein sterk amerikansk dollar det meste av året. Arbeidsløysa målt ved Arbeidskraftundersøkinga (AKU) til Statistisk sentralbyrå falt til 4,0% mot slutten av året, ned frå 4,2% i 2017.

Den annualiserte veksten i bruttonasjonalprodukt (BNP) for Fastlands Noreg dei elleve første månadane i 2018 var 2,4%. Konsumprisveksten i 2018 var 2,6%, om lag det same som lønsveksten, som er venta å hamne på 2,7% i fylgje siste pengepolitiske rapport frå Noregs Bank. Den importvekta kronekursindeksen, I-44, enda om lag uendra

frå 2017 til 2018, etter store svingingar gjennom året.

Bustadprisane, målt ved Eiendom Norge sin indeks, vaks i 2018 med 0,8%. Kredittevisten var avtakande gjennom året, med ein 12-månadersvekst for hushalda på 5,4%.

Noregs Bank auka si foliorente frå 0,5% til 0,75% i september. Rentene på nye nedbetalingsslån med pant i bustad auka med 0,11% i oktober, til 2,54%, etter å ha vore uendra sidan desember 2017.

Tal konkursar var opp 12% i dei tre fyrste kvartala i 2018, samanlikna med same periode året før.

2019

2019 er venta å vera eit år med framleis god vekst i norsk økonomi, godt hjälpen av ein vekst på 10-15% i oljeinvesteringane. Uvissa er likevel stor, både som fylgje av at oljeprisen fall tilbake mot slutten av året, og fordi det er mange uromoment internasjonalt i det nye året. Brexit, handelskonflikta mellom USA og Kina, samt faren for ytterlegare fall i oljeprisen er truleg dei største risikoane.

Oslo Børs var mot slutten av 2018 prega av den auka uvissa knytt til utsiktene for verdsøkonomien i tidene frametter. Børsen var ned berre marginalt for året som heilskap, men hovudindeksen var ved årsskiftet heile 12,5% lågare enn toppnoteringa i september.

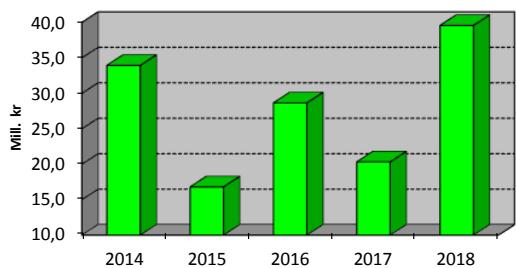
Vekselbanken i 2018

Årsoverskotet

Banken sitt årsresultat for 2018 syner ein kraftig auke i høve til 2017. Etter skattekostnad på 12,6 mill. kr er resultatet for rekneskapsåret 39,6 mill. kr. Dette er det beste resultatet i banken si historie. Årsresultatet for 2018 auka med 19,2 mill. kr samanlikna med 2017, noko som skuldast god utvikling i drifta gjennom god kundetilfang, omstillingstiltak som har gjeve

reduserte kostnader, redusert risiko i marknadsporfølja og kvalitetsmessig vekst.

Utvikling i årsresultat

Etter verdiendring på obligasjoner og anleggsaksjer ført over utvida resultat, er det samla ført verdijusteringer av postar som ikkje vert reklassifisert over resultatet med verdiendring over eigenkapitalen på 5,3 mill. kr. Etter desse justeringane vert totalresultatet 44,8 mill. kr i 2018 mot 27,8 mill. kr i 2017.

Styret rår til at overskotet vert nytta slik:

Utbytte (kr 7,50 pr. aksje)	kr 14.250.000
Res. tilordna hybridkap.	kr 1.117.000
Res. tilordna aksjeeigarar	<u>kr 24.193.000</u>
Sum overføring og disposisjonar	<u>kr 39.560.000</u>

Utbytte på kr 7,50 pr. aksje gjev eit utdelingshøve mot årsresultatet på 36,0%, og ei direkte avkastning på 5,6% rekna mot børskurs kr 135,00 for 31.12.2018. Føreslege utbytte er i samsvar med ambisjonane om eit utdelingshøve på minimum 30% av årsresultatet. Ved normal årleg vekst framover og normale inntekter frå bankdrifta, vil utdelingshøvet kunne verta auka til rundt 40% av årsresultatet dersom ikkje soliditeten tilseier noko anna.

Styret stadfestar at grunnlaget for vidare drift er til stades, og at rekneskapen er gjort opp under denne føresetnaden. Etter styret si meining gjev årsrekneskapen og årsmeldinga rett oversikt over gjelda og eignelutane til banken, den finanzielle stillinga og resultatet.

Netto renteinntekter

Ved utgangen av 2018 auka netto rente- og kreditprovisjonsinntekter med 5,2 mill. kr til 88,2 mill. kr, mot 83,0 mill. kr i 2017.

Rentenettoen i 2018 er 1,81% av GFK, ein reduksjon frå 1,86% i 2017.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter har i 2018 auka med om lag 2,1 mill. kr til 9,5 mill. kr. Det er likevel ein nedgang i provisjonar knytt til betalingsformidling med 0,2 mill. kr. Dette skuldast i hovudsak auka bruk av sjølvbetente løysingar hjå kundane grunna den digitale utviklinga. Ved framleis fokus på sal av bustadlån via EBK, forsikringsprodukt, fondssparing og kredittkort vil netto provisjonsinntekter framleis auka i åra som kjem.

Inntekter frå verdipapir og derivat

Banken sin portefølje av obligasjoner og anleggsaksjer er etter IFRS klassifisert til "Verkeleg verdi med verdiendringar over utvida resultat". Alle verdiendringar frå instrumentet vert ført over utvida resultat, og skal ikkje verta resirkulert over det ordinære resultatet ved etterfylgjande frårekning av eigneluten, sjå note 2 Rekneskapsprinsipp.

For detaljar knytt til postar under utvida resultat, sjå note Eigenkapitaloppstilling.

Banken sin likviditetsportefølje i sertifikat og obligasjoner har ein markadsverdi ved årsskiftet på 250 mill. kr, ein auke på 51 mill. kr i 2018. Sjå elles note 20 og 21.

Banken har ikkje lenger handelsportefølje i enkeltaksjer, og heller ikkje aksjepllasseringar i fond. Fondspllasseringane vart seld i løpet av 2018. Samla utbytte på anleggsaksjer var 3,0 mill. kr mot 1,1 mill. kr i 2017.

Porteføljen av anleggsaksjer bokført til verkeleg verdi ved årsskiftet er på 58,3 mill. kr. Sjå elles note 22 til rekneskapen.

Driftskostnader

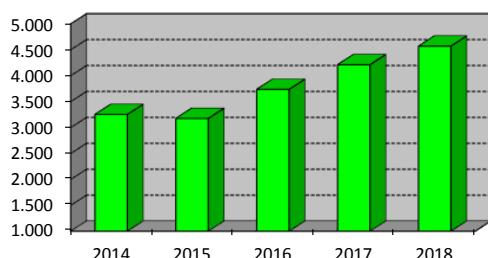
Samla driftskostnader syner ein reduksjon i 2018 på 4,2 mill. kr, til 49,6 mill. kr. Årsaka til reduksjonen er i hovudsak at banken ikkje lenger har avskrivingar knytt til overgangskostnader frå EVRY til Eika, men også omstillingstiltak som gjer at kostnadane generelt er reduserte. Lønn og andre personalkostnader er redusert med 1,0 mill. kr, medan andre driftskostnader har auka med 0,8 mill. kr.

Utlån

Bedriftskundar vert klassifiserte etter inntening, eigenkapital og verdi av deponert trygd. Privatkundar vert klassifiserte etter inntening og verdi på deponert trygd. Retningslinjer for kredittgjeving krev at ein skal ta omsyn til risiko ved prising av utlån. Låg risiko vert prisa lågare enn høg risiko.

Banken hadde ein utlånsvekst på 8,4% som er godt over snittet for norske hushald, som var på 5,4%. Det har vore eit bevisst fokus å satse på vekst i utlåna. Ved årsskiftet er brutto utlån til kundar på eiga bok 4.570 mill. kr, ein auke på 358 mill. kr i løpet av året. Banken har i tillegg auka netto utlånsportefølje i Eika Boligkreditt AS (EBK) med 41 mill. kr i 2018. Dette gjev ein samla utlånsvekst i 2018 på 399 mill. kr, eller 8,6%. Utlånsportefølja formidla gjennom EBK er på 424 mill. kr, eller 8,5% av banken sine eigne utlån, noko som er lite samanlikna med andre samanliknbare bankar. Dette gjev Vekselbanken eit godt utgangspunkt til vidare vekst.

Utlånsutviklinga

Totalt fordeler brutto utlån seg med 79,2% på privatkundemarknaden og 20,8% på bedriftskundemarknaden. Sjå elles note 6.

Nedskrivingar på utlån

Banken bokfører netto nedskrivingar for tap i 2018 med 1,2 mill. kr, mot tilbakeføring av 0,2 mill. kr i 2017.

Summen av netto misleghaldne engasjement i prosent av netto utlån har vorte redusert frå 0,35% i 2017 til 0,15% i 2018. Styret kjenner seg trygg på at nedskrivingane som er føreteke på utlån er tilstrekkelege ut frå den risiko som ligg i engasjementa.

Nedskriving for tap vert vurdert når eit engasjement er misleghalde i 30 dagar ved manglande innbetaling, eller når kunden sin økonomiske situasjon tilseier at tap kan vera pårekna. Banken arbeider kontinuerleg med å unngå tap på utlån. Gjennom året har banken medverka til nyinvesteringar og auka aktivitet i bygda ved tildeling av nye lån, noko som kan føra til nye tap på utlån. Samstundes vert alle nye utlån objektivt vurdert i høve til risikoen det kan påføra banken. For vidare spesifikasjon av tap på utlån og garantiar og banken sine tapsnedskrivingar, vert det vist til note 7.

Garantiar

Banken har ved årsskiftet eit samla garantiansvar overfor kundar på 92,6 mill. kr. Vidare stiller banken garanti overfor Eika Boligkreditt AS på 11,4 mill. kr i samsvar med standardavtale for eigarbankane i Eika Boligkreditt AS. Garantiar fordelt etter garantitype er spesifisert under note 32.

Innskot

Det har vore eit mål å auke innskota i løpet av 2018, og det har banken klart. Auken kom fyrst og fremst i andre halvår. Auken i innskot det siste året har vore 325 mill. kr, eller 11,1%.

Ved utgangen av 2018 har banken ei innskotsdekning (innskot i prosent av brutto utlån) på 71,2%, mot 69,5% på same tid året før. Sjå elles note 26.

Likviditet

Banken sin likviditet er god.

Den høge utlånsveksten i 2018 har i siste halvår vore finansiert av vekst i innskota. Samla for året har likevel banken måtte låna inn pengar i marknaden. Banken har i løpet av året auka den mellomlange finansieringa gjennom utferding av sertifikat og obligasjonar med netto 175 mill. kr. Banken har oppnådd gunstige innlånsvilkår, og framtidige forfall er godt spreidd dei neste 4,5 åra. Som medeigar i Eika Boligkreditt AS har banken tilgang på konkurransedyktig bustadfinansiering med både flytande og fast rente. Banken har høve til å kanalisere framtidig utlånsvekst gjennom denne kanalen, og har såleis eit godt alternativ til ekstern finansiering.

Styresmaktene har innført eit minstekrav på 100% for indikatoren Liquidity Coverage Ratio (LCR). Banken rapporterer LCR ved årsskiftet på 288%, og ein Net Stable Funding Ratio (NSFR) på 125%.

Eigenkapitalen

Bokført eigenkapital auka frå 398,7 mill. kr til 485,9 mill. kr i 2018. Av dette skuldast 40 mill. kr opptak av ein ny fondsobligasjon i 2018. Vidare bidreg resultatet for 2018 med i underkant 40 mill. kr., medan 5,3 mill. kr kjem av verdiendringar på obligasjonar,

anleggsaksjar og utlån ført direkte over eigenkapitalen. For detaljar sjå note Eigenkapitaloppstilling.

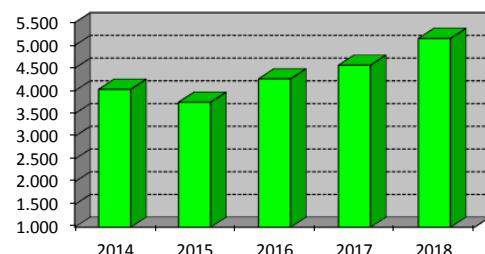
Etter tilførsel av resultatet i år har banken rein kjernekapital på 416 mill. kr. Med eit berekningsgrunnlag på 2.711 mill. kr, utgjer dette ei rein kjernekapitaldekning på 15,36%. Netto ansvarleg kapital er 510 mill. kr, som med same berekningsgrunnlag utgjer ei samla kapitaldekning på 18,82%. Oppnådde kapitaldekningsprosentar ligg over minstemåla styresmaktene set. Banken sin uvekta kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er 8,9%. Dette er over minstekravet på 5 prosent. Sjå elles note 4.

Frå 01.01.2018 rapporterer banken også konsolidert kapitaldekning der ein tek omsyn til banken sine eigarandalar i Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Banken si konsoliderte kapitaldekning er 18,37% ved utgangen av 4. kvartal, medan konsolidert kjernekapitaldekning og rein kjernekapitaldekning er på høvesvis 16,85 % og 14,83%. Konsolidert uvekta kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er 8,13%.

Rådveldekapitalen

Etter den gode veksten i utlån i løpet av 2018 er samla rådveldekapital ved utgangen av året 5.153 mill. kr, ein auke på 588 mill. kr eller 12,9% samanlikna med utgangen av 2017.

Utvikling i rådveldekapital

Sjølv om den økonomiske situasjonen framover er uviss, held aktiviteten i Voss og omland seg stadig oppe på eit høgt nivå. Banken har difor ingen konkrete planar om aktivt å tilby tenester utanfor vårt naturlege marknadsområde.

Banken held fram satsinga si på å vera ein menneskeorientert bank, slik at kundar som ynskjer det, lett skal ha tilgang til ein av våre rådgjevarar for råd og rettleiing, samt utføring av alle banktenester.

Gjennom vårt eigarskap i Eika Gruppen AS, satsar banken saman med dei 67 andre lokalbankane stort på den digitale utviklinga. Mobilbanken vår er blant dei beste i marknaden med gode løysingar for enkel betaling og lettfatteleg informasjon. Det vert lagt ned monalege ressursar i dialog med kundar og ekspertar for å få fram gode kundevenlege løysingar. Dei elektroniske betalingsløysingane våre er enkle og rasjonelle, og største delen av betalingane gjennom banken vår vert no utført av kundane sjølve. Gjennom eigarskapen i Vipps AS, ligg det også til rette for å kunne tilby løysingar med utgangspunkt i det nye PSD2 direktivet. Dette vil komma kundane til gode, og det syner verdien av at ein held fram med å samarbeida om gode fellesløysingar innan bank- og finansbransjen.

Eika Gruppen – finanskonsernet som styrker lokalbanken

Vekselbanken er aksjonær i Eika Gruppen AS og ein av 68 lokalbankar i Eika Alliansen. Eika Gruppen sitt strategiske fundament er å styrkja lokalbankane. Bankane i Eika Gruppen utgjer ei av dei største finansgrupperingane i Noreg, med ein samla rådveldekapital (inklusiv Eika Boligkredit) på over 440 mrd. kr og om lag 1 million kundar.

Lokalbankane, Eika Gruppen og Eika Boligkredit utgjer Eika Alliansen. Lokalbankane i Eika Alliansen har ein sterk og lokal posisjon med sin nærleik til kundane, og har medverka til økonomisk utvikling og tryggleik for privatkundar og lokalt næringsliv i norske lokalsamfunn i snart 200 år. Dei lokale bankane i Eika Alliansen har fullt sjølvstende og styrer sjølv sin eigen strategi og si lokale merkevare. Lokalbankane sitt viktigaste konkurranse-

fortrinn er nærliek og personleg engasjement for kundane, samt inngåande kunnskap om lokalsamfunnet. Lokalbankane i Eika Alliansen er dermed unike og viktige økonomiske bidragsytarar til vekst og utvikling for både privatpersonar og norsk samfunns- og næringsliv. Lokalbankane i Eika Alliansen har blant landet sine mest tilfredse kundar både i person- og bedriftsmarknaden. Med 200 bankkontor i 148 kommunar representerer lokalbankane ein viktig aktør i norsk finansnæring og medverkar til verdiskaping i mange norske lokalsamfunn.

I januar 2018 sa elleve banker opp sine avtalar med Eika Gruppen og dotterselskapa. Avtalane opphører når dei respektive oppseiingsfristane går ut, dei fleste med tre kalenderårs frist gjeldande frå 31.12.2018. Dei i dag ti uttredande bankane (etter fusjon av Harstad Sparebank og Lofoten Sparebank) er: Askim og Spydeberg Sparebank, Aasen Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Sparebanken 68 grader nord, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Eika Gruppen utgjer finanskonsernet i Eika Alliansen og har som visjon «Vi styrker lokalbanken». Konsernet si kjerneverksemid er tenesteleveransar til lokalbankane og kundane deira. Eika Gruppen utviklar og leverer tenester som støttar opp under stabil og effektiv bankdrift, saman med løysingar og kompetanse som skal sikra vidare vekst og utvikling i bankane, lokalsamfunna og ikkje minst for kundane. Dette betyr at Eika Gruppen konkret leverer komplett plattform for bankinfrastruktur inkludert IKT, betalingsformidling og digitale tenester som nett- og mobilbank. Eika Gruppen har eit profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som investerer store ressursar i utvikling av nye digitale løysingar for lokalbankane og deira kundar.

Produktselskapa i Eika Gruppen; Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer eit breitt spekter av finansielle produkt, kommersielle løysingar og kompetansehevande konsept. Ut over desse leveransane gjev Eika Gruppen alliansebankane tilgang til kompetanseutvikling gjennom Eika Skolen, verksemdsstyring med Eika ViS, økonomi- og rekneskapstenester med Eika Økonomiservice og depottenester med Eika Depotservice. I tillegg til desse fellesstenestene arbeider Eika Gruppen for medlemsbankane innan område som kommunikasjon, marknad og merkevarer saman med næringspolitikk for å ivareta bankane sine næringspolitiske interesser gjennom dialog med relevante styresmakter. Dei samla leveransane frå Eika Gruppen sikrar lokalbankane si konkurranseskraft, slik at dei kan byggja vidare på sin sterke lokale posisjon i eige marknadsområde.

Eika Boligkreditt (EBK) er ein del av Eika Alliansen, og er direkte eigd av 66 lokalbankar og OBOS. Selskapet sitt hovudføremål er å sikra lokalbankane tilgang til langsigktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har ein rådveldekapital på om lag 100 milliardar, og er med sin tilgang til den norske og internasjonale marknaden for "Obligasjoner med Fortrinnsrett" (OMF) ei viktig finansieringskjelde for alliansebankane si bustadlånsportefølje.

Eigartilhøve

Vedtekten

Banken sine vedtekter § 2-2, 3. ledd har fylgjande reglar om maksimum eigarandel:

«Ingen kan eiga meir enn 10% av aksjekapitalen i banken».

I tillegg har banken sine vedtekter §3-6 fylgjande reglar om røysterett:

«På generalforsamlinga kan ingen røysta for meir enn ein tidel av alle aksjar med røysterett

eller gje fleire røyster enn ein femdel av dei røystene som er representerte på generalforsamlinga. Likt med aksjeeigarane sine eigne aksjar skal ein rekna aksjar som er eigde av personar, selskap eller andre som står i eit slikt forhold til aksjeeigaren som nemnt i finansføretakslova § 6-5.

I tillegg er røysteretten i generalforsamlinga avgrensa slik:

- 1 - 200 aksjar gjev ei røyst
- 201 - 400 aksjar gjev to røyster
- 401 - 800 aksjar gjev tre røyster
- 801 - 2.000 aksjar gjev fire røyster

Fleire enn 2.000 aksjar gjev fem røyster som er det høgste røystetal nokon kan ha.”

Styret i banken held fast på strategien om at banken skal halda fram som ein sjølvstendig bank med spreidd eigarskap og sterkt lokal forankring i tråd med tradisjonen i meir enn 120 år.

Risikostyring

Styret har etablert tilfredsstillande tiltak for risikostyring og fastsett rammer for risikoeksponering. Vedteken risikoprofil er moderat.

Finansiell risiko

Styret har vedteke ein låg/moderat risikoprofil for banken sin finansielle risiko. Hovudtype av finansiell risiko ligg i ei renteendring på banken si obligasjonsportefølje. Endringar på verdien av samla renteberande plasseringar må vera halde innanfor 2 mill. kr ved ei endring på ein prosent i det generelle rentenivået. Alle verdipapirplasseringar vert rapporterte og gjennomgått på styremøta.

Kreditrisiko

Risikoen for tap på utlån og garantiar vert vurdert som låg/moderat. Overvakainga skjer regelmessig ved gjennomgang av misleghald, overtrekk, økonomioppfølging av kundane, og utvikling av verdien på banken si trygd.

Engasjement vert systematisk risikoklassifisert etter ein objektiv PD-modell (sannsyn for misleghald).

Likviditetsrisiko

Banken sin likviditetsrisiko er låg. Ved årsskiftet utgjer innskota 71,2% av brutto utlån. Banken har ikkje fastrente som standardvilkår korkje på innskot eller utlån, men innførte i 2015 ein ny innskotstype med oppseingstid på minimum 31 dagar for å stetta kravet til meir langsiktig likviditet. Banken sine verdipapirplasseringar er i det alt vesentlege vurdert som likvide og lett omsettelege.

Valutarisiko

Valutarisikoen til banken er for det meste knytt til verdiendringar på banken si kontantbeholdning av valuta, og betaling av datasentralkostnader (SDC) i danske kroner. Den gjennomsnittlege valutabeholdninga gjennom året utgjer om lag 2,0 mill. kr, og SDC kostnadane vel 5,5 mill. norske kr.

Føretaksstyring

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA sitt føremål går klart fram i banken sine **vedtekter**. Banken kan innanfor ramma av den lovgjevinga som gjeld, utføra alle forretningar og tenester som det er vanleg eller naturleg at bankar utfører. Banken sitt mål er å fortsetja å vera ein sjølvstendig, frittståande og velsedd forretningsbank med hovudsete på Voss. Når det gjeld vedtektenes sine reglar om største eigapost og stemmerettsreglar, syner banken til note 31.

Dei sentrale organa i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA er generalforsamlinga, styret og risiko- og revisjonsutvalet.

Gjennom **Generalforsamlinga** utøver aksjeeigarane den øvste myndigheita i banken. Generalforsamlinga fastset banken sin årsrekneskap, herunder utdeling av utbytte. Generalforsamlinga vel fire medlemer til banken sitt styre, saman med to

varamedlemer. Generalforsamlinga vel tre medlemer og eitt varamedlem til ei valnemnd som skal førebu valet av medlemer til banken sitt styre. Generalforsamlinga vedtek retningslinjer for valnemnda, fastset godtgjersle til banken sine tillitsvalde og revisor, og vel revisor eller revisjonsfirma. Vidare skal generalforsamlinga handsama andre saker som etter lov eller vedtekter høyrer inn under denne.

Styret er på fem medlemer der fire er vald av generalforsamlinga og ein er vald av og blant dei tilsette i banken. For styremedlemer vald av generalforsamlinga skal det veljast to varamedlemer med møterett i styret, og for dei tilsette sin representant vert det av og blant dei tilsette vald eitt varamedlem med møterett. Styremedlemer vert valde for to år, og varamedlemer for eitt år. Eit styremedlem kan som hovudregel ikkje attveljast etter 12 års samla tenestetid.

Styret skal syta for forsvarleg organisering av føretaket, sjå til at organisering av verksemda og etablering av forsvarlege styrings- og kontrollsysteem vert etterlevd, og elles fylgja dei til ei kvar tid gjeldande lover, reglar og retningslinjer. Styret har vedteke at banken skal ha ein moderat risikoprofil. Instruks for styrearbeidet er vedteke, likeeins årleg strategidokument med måltal, overordna policydokument for verksemdstyring, kredittmarknads- og likviditetsrisiko saman med policydokument for operasjonell risiko, som dei mest sentrale styringsdokumenta.

Styret tilset administrerande direktør, og fastset denne si godtgjersle/løn.

Styremedlemene er uavhengige i høve til banken si leiing, og storleiken på deira engasjement er ikkje vesentleg for banken. Styret får ikkje godtgjersle utover godkjend honorar. Honorara er ikkje resultatavhengig. Banken har ikkje noko opsjonsordning.

Styret er banken sitt kombinerte **risiko- og revisjonsutval**. Dette utvalet skal klargjera og utdjupa sitt ansvar for rekneskapsrapportering, revisjon, internkontroll og den samla risikostyringa i banken.

Ny finansføretakslov set krav til at banken skal ha ein eigen **risiko- og compliance** funksjon, som ikkje skal delta i risikotaking i banken, vera uavhengig av banken sin administrasjon og rapportera direkte til banken sitt styre.

Vekselbanken har saman med Indre Sogn Sparebank, Aurland Sparebank og Vik Sparebank inngått avtale om å dela ein slik ressurs. Felles Risiko- og Compliance Manager for desse fire bankane vart tilsett hausten 2016.

Revisor skal fylgja dei instruksane og pålegg som generalforsamlinga måtte gje, for så vidt dei ikkje strir mot føresegner gjeve i lov eller i samsvar med lov eller mot vedtektena i banken eller god revisjonsskikk. Revisor gjev sine merknader og meldingar gjennom styret til generalforsamlinga. Revisor har årleg gjennomgang med styret og risiko- og revisjonsutvalet om banken sitt interne kontrollarbeid, og deltek i kvartalsvise møter med risiko- og revisjonsutvalet.

Banksjefen (administrerande direktør) har den daglege leiinga av bankverksemda i samsvar med lovgjeving, vedtekter og dei retningslinjer og pålegg som styret gjev. Han har fullmakt til å avgjera alle vanlege bankforretningar etter retningslinjer som styret dreg opp. Han skal førebu alle stypesaker og pliktar å retta seg etter dei vedtak styret har gjort, og konferera med styret i viktige saker. Instruks for banksjef vert fastsett av styret.

Eigenkapital

Banken skal ha ein eigenkapital som er tilpassa mål, strategi og risikoprofil. For å kunne auka eigenkapitalen i takt med generell auke i verksemda, vil det vera naudsynt å nytta fleire kjelder. Eigenkapitalen skal verta styrka ved kapitalopplegg over drifta. Gjennom ein

tilfredsstillande utbyttepolitikk skal tilhøva verta lagt til rette for å auka eigenkapitalen gjennom nytteikninga. Opptak av ansvarleg lånekapital kan vera ei supplerande kjelde. Transaksjonar med tillitsvalde, tilsette og deira nærliggande, vert ført via børs eller til siste kjende børskurs. Styret får melding om desse transaksjonane. Styret har fram til generalforsamling i 2019 fullmakt til å kjøpa inntil 1% av eigne utstedte aksjar i banken.

Etikk

Banken har utarbeidd detaljerte etiske retningslinjer. Høg etisk standard er vurdert som viktig for banken sitt omdømme.

Informasjon og kommunikasjon

På banken si internettseite vert det publisert finansiell informasjon som finanskalender, kvartals- og årsrekneskap og annan relevant informasjon til aksjonærar, kundar og andre interesserte.

Kundelokala

Banken har hovudkontor i Vangsgata. Lokalet er moderne og vel tilpassa for å ta hand om kundehandsaming og rådgjeving. Tilkomsten til banken er god med si plassering på torget i sentrum.

Banksmidja som banken kjøpte i 2011, vart kjøpt for å kunne ha utvidingsmoglegheiter. Bygget har vore utleigd fram til no og vart vedteke sold i løpet av 2018. Bygget er sold med overlevering til ny eigar i mai/juni 2019.

Pensjonsordninga

Alle tilsette i banken har ei innskotsbasert pensjonsordning med maksimale satsar. Banken si pensjonsordning vert handsama i samsvar med Norsk Regnskapsstandard for Pensjonskostnader, og løpende premie vert kostnadsført.

Dei tilsette er med i «Fellesordningen for Avtalefestet Pensjon». Rekneskapsmessig vert denne AFP-ordninga handsama som ei

innskotsbasert ordning, med løpende kostnadsføring av betalt premie. Pensjonsordninga i banken stettar krava i lov om obligatorisk tenestepensjon. Sjå note 29.

Samfunnsansvar

Menneskerettar

Vekselbanken støttar og respekterer vern om internasjonalt godkjende menneskerettar, og ser til at verksemda vår ikkje medverkar til brot på desse. Vår styrande dokumentasjon for utøving av samfunnsansvar syner til behovet for å respektere desse grunnleggjande rettane. Dette gjeld dei etiske retningslinjene våre, retningslinjer for etiske investeringar og stadfesting av våre leverandørar sitt samfunnsansvar.

Bidrag til samfunnet

Vekselbanken støttar frivillige lag, ideelle organisasjonar, kultur og andre samfunnsnyttige føremål i lokalsamfunnet med monalege beløp. I 2018 utgjer denne støtta vel 2,0 mill. kr. Felles for støtta er at banken prioriterer aktivitetar som kan glede mange, som har verdi over tid, som skapar aktivitet og som inneber ein frivillig innsats.

Arbeidstakarrettar og sosiale tilhøve

Personalet

Ved utgangen av 2018 hadde banken 19 tilsette på heiltid og 2 på deltid. Banken har 20,2 årsverk. Samla lønsutgifter i 2018 utgjorde 16,6 mill. kr, sjå note 15.

Kompetanseutvikling

Vekselbanken ser på utdanning som ei investering. Banken har ein kompetanseutviklingsplan som inneber at det vert stilt naudsynte ressursar til disposisjon i form av økonomiske midlar og banken sin kompetanse. Tilsette vert stimulert og motivert til å vidareutvikle seg i sitt arbeid gjennom bl.a. utdanning.

Banken har seksten autoriserte finansielle rådgjevarar. I tillegg er fjorten sertifisert for å selja forsikring, og ti er sertifiserte som kreditrådgjevarar. Banken har som mål at flest mogleg av våre kunderådgjevarar skal kunna handsama kunden sin trong for både finansiering, forsikring og sparing. Dette opplever me er i kunden si interesse, samtidig som det vil vera motiverande for dei tilsette si faglege utvikling og deira høve til å yta kundane enno betre service.

Mangfold og livsfasepolitikk

Vekselbanken legg vekt på å gje kvinner og menn dei same moglegheitene for fagleg og personleg utvikling, løn og karriere-moglegheiter. Ved utgangen av 2018 har banken tretten kvinner og åtte menn tilsett.

Kvart stillingstrinn i Vekselbanken har lik løn uansett kjønn, og banken har ikkje ubegrunna lønnsskilnader mellom kvinner og menn.

Vekselbanken legg vidare vekt på å ha gode ordningar for tilsette i ulike livsfasar i eit langt arbeidsliv i banken. Banken stimulerer og legg til rette for tilsette til å halda fram i fullt arbeid utover 62 år, for at banken kan få nytta deira verdifulle erfaring og kompetanse.

I 2018 valde tre av våre dyktige medarbeidarar å gå av med pensjon. Gjennomsnittleg pensjonsalder i 2018 var 62 år, i 2017 65 år og i 2016 62,5 år. Ingen tilsette gjekk av med uførepensjon i 2018, 2017 eller 2016.

Godtgjering

Vekselbanken praktiserer ikkje system for variabel godtgjering, og det er heller ikkje etablert ordningar for individuell bonus. Dette er eit bevisst val for å sikra at slike ordningar ikkje skal medverka til overdriven risikotaking, og for å sikra at banken oppnår og opprettheld ei robust kapitaldekning og langsiktig lønsemd. Styret i banken har for 2019 vedteke ei bonusordning for alle tilsette i banken som tek utgangspunkt i banken si felles måloppnåing.

Dialog og rettar

Alle medarbeidarane unna teke øvste leiinga er omfatta av tariffavtaleverket innan finanssektoren. Vekselbanken erkjenner retten til å organisere seg og retten til å føra kollektive forhandlingar.

Helse, miljø og sikkerheit (HMS)

HMS er viktige element i verksemda sin personalpolitikk, og banken arbeider systematisk med å betre arbeidsmiljøet. Banksjef har gjennomført HMS-kurs for leiarar.

Sjukefråværet i 2018 var på 2,80%. Av det samla fråværet utgjer det eigenmelde fråværet 0,62%.

Klima og miljø

Kundar og omdømme

Vekselbanken tilbyr fond i den norske privatmarknaden med kriteria som sikrar det etiske grunnlaget i forvaltninga ved å avstå frå investeringar i selskap som medverkar til brot på menneskerettar, korruption, alvorleg klima- og miljøskade, produksjon av landminer, klasevåpen, atomvåpen og produksjon av tobakk.

Utøving av samfunnsansvar og høg etisk standard ligg til grunn for all utvikling av finanzielle tenester i Vekselbanken.

Miljøutslepp

Vekselbanken sin direkte klima- og miljøpåverknad er i hovudsak knytt til eigne klimagassutslepp og avfall frå kontorverksemda. Banken har ein elektrisk varebil, som vert nytta til lokal køyring og andre småoppdrag.

I våre retningslinjer heiter det at tenestereiser normalt skal skje med offentleg transportmiddel. Gjennom ny standard PC-plattform er det tilrettelagd for auka bruk av nettmøte, nettprat og deling av dokument.

Dette reduserer trøngen for fysiske møte og reiseverksemd.

Vekselbanken sin indirekte miljøpåverknad skjer gjennom å tilby miljøvenlege produkt og tenester, og ved å påverka kundar og leverandørar til å ta miljøvenlege val. Banken har også bidrige til finansiering av fleire minikraftverk og biovarmesentralar i vårt marknadsområde.

Vekselbanken tilbyr stadig fleire papirlause tenester som reduserer belastninga på miljøet. Gjennom at alle kundar med nettbank har BankID, mogleggjer dette fleire papirlause prosessar mellom kunden og banken. Me tilbyr bl.a. elektronisk signering av lånedokument, kontoopning samt kjøp av fond og forsikring.

Kamp mot korruption

I Vekselbanken har me strenge tryggingstiltak for å avdekka og kjempa mot organisert kriminalitet, og enkeltindivid sine forsøk på økonomisk vinning gjennom kriminelle handlingar.

Antikvitvasking

Vekselbanken er underlagd styresmaktene sitt antikvitvaskingsregelverk som skal bidra til å kjempa mot kvitvasking og terrorfinansiering. Blant anna er banken pålagd å utgreie alle mistenkelege transaksjonar, såkalla forsterka kundekontroll. Slike mistenkelege transaksjonar vert dagleg gjennomgått. Dersom vår mistanke til at transaksjonen kan vera del av kvitvasking, stamma frå ei kriminell handling eller forsøk på skattesvik ikkje vert avkrefta, vert denne rapportert vidare til Økokrim. Det er utvikla eigen rutine for anti-kvitvasking i banken.

Det vart vedteke ny kvitvaskingslov i oktober 2018, og gjennom felles tiltak i Eika Alliansen er nye rutinar og tiltak implementert i system og dagleg virke.

Visjon og forretningside

Styret saman med alle tilsette i banken har i 2018 arbeidd vidare med konkretisering og styrking av banken sine viktigaste kundeløfte.

Me held fast på vår visjon om å vera

-ein god medspelar-

Våre kjerneverdiar er å vera profesjonell på ein aktiv, servicevenleg og tillitsfull måte.

Forretningsideen vår er å levera konkurransedyktige finansielle tenester til kundar i vårt marknadsområde, og vår strategi er å vera framtidsretta og offensiv, med sunn vekst forankra i sjølvstende.

Ein god medspelar

I 2018, som tidlegare år, har banken støtta opp om det yrande lags- og organisasjonslivet i bygda vår. Mange idretts- og kulturanlegg er bygd, drifta og vedlikehalde med hjelp frå oss. Voss er ei god arrangørbygd, og anlegga vil koma heile bygda og tilreisande til gode i mange år framover.

Vekselbanken er og skal vera ein god medspelar for lags- og kulturlivet i bygda vår. Vår støtte og vårt engasjement strekkjer seg ikkje berre til dei store og prestisjetunge arrangementa. I løpet av året støttar banken store og små hendingar. Som eksempel på aktivitetar banken gav si støtte til i 2018 kan ein nemna: Bergsliminnet, arbeidet med ny basisutstilling på Voss Folkemuseum, VossaSvinten, Frelsesarmeén, Revy og teaterlaget Midtfjords, Køyretøy Historisk klubb Voss, Voss Hestesportsenter, rulleskimølle på Voss Gymnas og junior NM hopp og kombinert og Vossa Jazz sin «Badnajazz». I samband med julegateopninga sponsa banken gratis kinoframføyning for born. Banken støttar årleg Osafestivalen, Fossegrimen, Voss Sokn gjennom ulike kyrkjemusikalske innslag og fleire idrettsslag.

Styret i banken har tildelt Voss

Bygdeboknemnd ein stønad på kr 100.000 årleg i fem år. Dei starta i 2015 arbeidet med ei oppdatert gards- og ættesoge for den delen av bygda som tilhørde gamle Voss Kommune, og fyrste bind kom ut i 2018.

Vekselbanken har sidan etableringa vore medlem og aksjonær i Destinasjon Voss AS, og banken er medlem i Voss Sentrum og aksjonær i Næringshagen på Voss. Banken er stolt medlem i Vossa Jazz-lauget. Banken har i tillegg gjennom året gjeve lysingsstønad til mange små og store hendingar i bygda.

Som ei vidareføring av stønaden vår til utbygging av Voss ski- og tursenter AS sitt anlegg i Herresåsen, har banken inngått ein langsigktig sponsoravtale med stønad til vidare drift av anlegget. Saman med andre sponsorar bidrog banken til kjøp av ny trakkemaskin i 2018. Anlegget i Herresåsen framstår som særslig attraktivt både som trenings- og konkurransearena. Banken ser at anlegget vert nytta godt til helsefremjande aktivitetar for folk i alle aldrar.

Utøvarar innan idrett og kultur er gode ambassadørar for Vossabygda og set Voss på kartet både nasjonalt og internasjonalt. Banken gratulerer alle med gode prestasjonar og er stolt av at bygda fostrar så mange dyktige utøvarar. Me vonar støtta vår er med på å styrkja rekrutteringa.

Banken vil og i denne samanheng hylla alle dei frivillige som stiller opp for både eigne og andre lag i bygda, og gjer at Voss er kjend som ei særslig god arrangørbygd. Utan denne frivillige innsatsen innan både idrett og kultur, hadde dei mange gode utøvarane ikkje klart å hevda seg så godt.

Festivalar, idrettsarrangement og andre aktivitetar som bygda vår har vorte så kjend for, trekkjer store mengder tilreisande til Voss. Dette nyt heile bygda godt av, og det har mykje å seia for det lokale næringslivet.

Utsiktene for 2019

Aktiviteten i Voss og omland held seg stadig på eit høgt nivå. Reiselivet syner gode tal for 2018, og Voss har ein god posisjon som regionssenter for Indre Hordaland. Me kan vera stolte av at så mange utanbygds folk er interessert i å investera i fritidseigedom i bygda, og at bygda er ein attraktiv plass å bu og arbeida. Samla bidreg dette til at næringslivet går godt, og har gode moglegheiter for vidare vekst og utvikling.

Omstillinga som styresmaktene seier samfunnet må gjennom frå oljerelatert til nye vekstkraftige næringar, nemner spesielt satsing på reiseliv som viktig framover. Her ligg mykje til rette for at Voss med vår unike plassering blant fjord og fjell skal kunne ta del i denne utviklinga, og investeringane er allereie påbegynt. Den nye skysstasjonen tek form, og både ny gondolbane og nytt hotell er under bygging.

Samla vert det investert over tre milliardar på Voss dei nærmaste fem åra. Dette gjev bygda og næringslivet eit skikkeleg lyft.

Det er med å setje Voss på kartet som ein attraktiv plass å bu og arbeida, og tiltrekker seg tilreisande i enno større grad enn før.

Banken har vore ein sentral støttespelar i utvikling av ulike bustadprosjekt i sentrum, og bidreg også til bygging av ny gondolbane. Samla fører dette til ei styrking av sentrum som arena for handel, næringsliv og ein triveleg plass å bu og vera.

Styret meiner at banken med sine gode tal og ein stabil lokalmarknad, framleis er i stand til å levera tilfredsstillande resultat.

Omstillingstiltaka banken har gjennomført i 2018 bidreg til å styrke kjernedrifta, og gjennom dei gode tilbakemeldingane banken har fått frå kundane i kundemålingane framstår banken som ein sterk lokal aktør som kan levere på det kundane forventar frametter.

Banken kjenner ikkje til faktorar etter rekneskapsåret sin utgang som er viktig for vurderinga av banken si stilling.

Avslutning

Styret nyttar høvet til å takka alle kundar og aksjonærar for godt og fruktbart samarbeid i 2018. Styret takkar også alle tillitsvalde for deira innsats for banken, og ikkje minst dei tilsette i banken for godt resultat og godt samarbeid i 2018.

Voss, 26. februar 2019
Styret i Voss Veksels- og Landmandsbank ASA

Stein Kvarekval
Styreleiar

Olav Seim

Olav Seim

Kathrine Lønne Lahlum

Kathrine Lønne Lahlum

Hildegunn Reime
Nestleiar

Solfrid Dagestad Midttun
Tilsette sin repr.

Stig Gunnar Røthe
Banksjef

NYKELTAL

Nykeltal er annualisert der anna ikke er spesifisert

	2018	2017
Utvikling siste 12 månader		
- Rådveldekapital	12,90 %	7,04 %
- Utlån brutto eige bok	8,40 %	12,73 %
- Utlån brutto inkl. EBK a)	8,58 %	14,47 %
- Innskot	11,09 %	-2,40 %
Kapitaldekning	18,82 %	17,69 %
Kjernekapital	17,35 %	16,12 %
Rein kjernekapital	15,36 %	15,44 %
Resultat før skatt i % av gj. snittleg rådveldekapital	1,07 %	0,65 %
Eigenkapitalrentabilitet før skatt b)	11,94 %	7,48 %
Eigenkapitalrentabilitet etter skatt c)	9,10 %	5,21 %
Kostnader i % av totale inntekter	0,49 %	0,65 %
Kostnader i % av totale inntekter ekskl. kursgev./-tap	0,51 %	0,59 %
Gjennomsnittleg rådveldekapital (mill. kr.)	4.879	4.472
Misleghaldne engasjement i % av netto utlån d)	0,15 %	0,35 %
Tapsutsette engasjement i % av netto utlån e)	0,78 %	0,44 %
Tal årsverk	20,2	22,2
Aksje		
Børskurs f)	135,00	123,00
Børsverdi (mill. kr) g)	256,50	233,70
Bokført eigenkapital pr. aksje h)	255,70	209,84
Resultat pr. aksje i)	20,82	10,7
Utbytte pr. aksje j)	7,50	3,50
Pris/Resultat pr. aksje k)	6,50	11,50
Pris/Bokført eigenkapital l)	0,53	0,59

Fylgjande nykketal er «Definert som alternativt resultatmål», og rekna ut som fylgjer:

- a) Brutto utlån overført til Eika Boligkreditt AS.
- b) Resultat før skatt/Sum opptent eigenkapital
- c) Resultat etter skatt/Sum opptent eigenkapital
- d) Netto misleghalde lån/Netto utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi over utvida resultat
- e) Netto tapsutsette ikkje misleghaldne/Netto utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi over utvida resultat
- f) sist omsett kurs Oslo Børs i året
- g) sist omsett kurs Oslo Børs i året * tal aksjar
- h) eigenkapital pr. 31.12/ tal aksjar
- i) resultat av ordinær drift etter skatt/tal aksjar
- j) framlegg til utbytte
- k) Børskurs/resultat pr. aksje
- l) Børskurs/bokført eigenkapital pr. aksje

RESULTATREKNESKAP

Alle tal i NOK 1 000

Renteinntekter fra eignelutar vurdert til amortisert kost

Renteinntekter fra øvrige eignelutar

Rentekostnader og liknande kostnader

Netto rente- og kreditprovisjonsinntekter

Note	2018	2017
13	137.017	123.232
13	2.629	3.499
13	51.443	43.754
	88.204	82.977
14	12.900	11.189
	3.421	3.853
	2.971	1.122
14	2.061	-9.053
14	154	326
	14.665	-268
	102.868	82.709
15	22.559	23.537
16	24.002	23.203
24	3.021	7.047
	49.582	53.787
	53.286	28.922
7	1.167	-231
	52.119	29.153
17	12.559	8.832
	39.560	20.321
	38.443	20.321
	1.117	0
	39.560	20.321
20	5.249	
	5.249	-
	304	
	-275	
		7.548
17	-7	-54
	22	7.494
	5.271	7.494
	44.831	27.815

Resultat før tap

Nedskrivninger på utlån, garantiar og renteberende verdipapir

Resultat før skatt

Skattekostnad

Resultat av ordinær drift etter skatt

Resultat tilordna aksjeeigarar

Resultat tilordna hybridkapitalen

Resultat av ordinær drift etter skatt

Verdiendring eigenkapitalinstrument til verkeleg verdi over utvida resultat

Sum postar som ikkje vil verta klassifisert over resultatet

Verdiendring utlån til verkeleg verdi (ECL 12 mnd.)

Verdiendring renteberande verdipapir til verkeleg verdi

Verdiendring eigenkapitalinstrument og renteberande verdipapir tilgjengeleg for sal

Skatt

Sum postar som vil verta klassifisert over resultatet

Sum utvida resultat

Totalresultat

BALANSE

Alle tal i NOK 1 000

EIGNELUTAR

	Note	31.12.18	31.12.17
Kontantar og fordringar på sentralbankar		12.077	74.052
Utlån til og fordringar på kreditinstitusjonar		250.100	14.625
Netto utlån og fordringar på kundar til amortisert kost	6, 7	-	4.178.430
Netto utlån til og fordringar på kundar til verkeleg verdi over utvida resultat	6, 7	4.549.933	-
Sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir	21	249.653	198.685
Aksjar, andelar og andre eigenkapitalinstrument	22	58.342	57.372
Finansielle derivat	23	2.883	2.505
Varige driftsmidlar	24	26.199	29.687
Andre eignelutar	25	4.002	9.042
SUM EIGNELUTAR		5.153.189	4.564.398

GJELD OG EIGENKAPITAL

Innlån frå kreditinstitusjonar		-	-
Innskot frå kundar	26	3.253.008	2.928.099
Gjeld stifta ved utskriving av verdipapir	27	1.301.936	1.124.438
Pensjonsforpliktingar		1.371	1.962
Betalbar skatt		15.496	10.365
Utsett skatt		1.756	1.548
Avsetjingar		386	-
Påløpne kostnader og mottekte ikkje opptente inntekter		4.389	6.347
Anna gjeld	28	11.893	15.156
Ansvarleg lånekapital	30	77.069	77.799
Sum gjeld		4.667.303	4.165.714

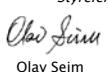
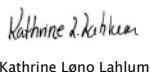
EIGENKAPITAL

Aksjekapital (1 900 000 aksjar à kr 5,-)	31	9.500	9.500
- Eigne aksjar		-77	-52
Sum innskoten eigenkapital		9.423	9.448
Annan eigenkapital		410.836	368.995
Fond for urealiserte vinstar		25.512	20.241
Sum opptent eigenkapital		436.348	389.236
Hybridkapital		40.115	-
Sum eigenkapital		485.886	398.684
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL		5.153.189	4.564.398

Garantiar	32	104.005	96.528
Pantsetjingar		99.322	87.465

Voss, 26. februar 2019
Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

Stein Kvarerkvål
Styrelseiar

Olav Seim Kathrine Løno Lahlum

Hildegunn Reime
Nestleiar

Solfrid Dagestad Midttun
Tilsette sin repr.

Stig Gunnar Røthe
Banksjef

EIGENKAPITALOPPSTILLING

Tal i tusen kroner	Innsk. eigenkapital			Opptent eigenkapital		Sum eigenkapital
	Aksjar	Eigne aksjar	Hybrid- kapital	Fond for urealiserte vinstar	Anna opptent eigenkapital	
Eigenkapital 31.12.2017	9.500	-52		20.241	368.995	398.684
Overgang til IFRS 9				-	10.606	10.606
Omarbeid eigenkapital 01.01.2018	9.500	-52	-	20.241	379.601	409.290
Resultat etter skatt			1.117		38.443	39.560
Verdiendring tilgjengeleg for sal				5.043		5.043
Verdiendring utlån (ECL 12 mnd)				303		303
Skatt på verdiendring utlån				-75		-75
Totalresultat 31.12.2018	-	-	1.117	5.271	38.443	44.831
Utbetalt utbytte					-6.650	-6.650
Uferding av ny hybridkapital			40.000			40.000
Utbetalte renter hybridkapital			-1.374			-1.374
Skatt på renter hybdrirkapital direkte mot eigenkapitalen			372			372
Endring eigne aksjar		-24			-558	-582
Eigenkapital 31.12.2018	9.500	-76	40.115	25.512	410.836	485.887
Eigenkapital 31.12.2016	9.500	-18	-	13.896	357.353	380.731
Resultat etter skatt				-1.462	21.783	20.321
Verdiendring tilgjengelig for sal				7.494		7.494
Totalresultat 31.12.2017	-	-	-	6.032	21.783	27.815
Utbetalt utbytte					-9.025	-9.025
Korrigering fond for urealiserte vinstar				313	-313	-
Endring eigne aksjar		-34			-803	-837
Eigenkapital 31.12.2017	9.500	-52	-	20.241	368.995	398.684

Føreslått utbytte vert ikke ført ut av banken sin eigenkapital før formelt vedtak er fatta i generalforsamlinga.

Føreslått utbytte utgjer 7,50 kr pr. aksje.

	2018	2017
Føreslått utbytte	14.250	6.650

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING

<i>Tal i tusen kroner</i>	2018	2017
Kontantstraum frå operasjonelle aktivitetar		
Netto utbetaling av lån til kundar	(361.763)	(491.146)
Renteinnbetalingar på utlån til kundar	135.297	122.066
Netto inn-/utbetaling av innskot frå kundar	324.908	(72.097)
Renteutbetalingar på innskot frå kundar	(23.383)	(21.634)
Netto inn-/utbetaling av lån frå kreditinstitusjonar/innskot i kreditinstitusjonar	1	0
Renteutbetalingar på gjeld til kreditinstitusjonar/renteinnbetalingar på innskot kreditinstitusjonar	1.713	828
Endring sertifikat og obligasjoner	(45.925)	47.687
Renteinnbetalingar på sertifikat og obligasjoner	2.629	3.627
Netto provisjonsinnbetalingar	9.478	7.336
Verdiendring på finansielle instrument og valuta	2.353	(1.125)
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringar i verdipapir	13.031	(1.000)
Utbetalingar til drift	(58.263)	(42.853)
Betalt skatt	3.889	(6.277)
A Netto kontantstraum frå operasjonelle aktivitetar	3.967	-454.589
Kontantstraum frå investeringsaktivitetar		
Utbetaling ved investering i varige driftsmiddel	(103)	(1.596)
Innbetaling frå sal av varige driftsmidlar	578	385
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapir	(13.808)	(2.085)
Innbetaling frå sal av langsiktige investeringar i verdipapir	(720)	2.548
Utbytte frå langsiktige investeringar i aksjar	2.971	1.122
B Netto kontantstraum frå investeringsaktivitet	-11.083	374
Kontantstraum frå finansieringsaktivitetar		
Netto inn-/utbetaling ved utferding/forfall gjeld stifta ved utferding av verdipapir	177.498	349.804
Renteutbetalingar på gjeld stifta ved utferding av verdipapir	(25.109)	(19.470)
Netto inn-/utbetaling ved utferding/forfall ansvarlege lån	(730)	-
Innbetaling ved utferding av ansvarleg lån	40.000	
Renteutbetalingar på ansvarlege lån	(2.944)	(2.540)
Kjøp og sal av eigne aksjar	(76)	(837)
Renter på fondsobligasjon	(1.374)	
Utbytte til aksjonærar	(6.650)	(9.025)
C Netto kontantstraum frå finansieringsaktivitet	180.615	317.932
A + B + C Netto endring likvidar i perioden	173.499	-136.282
Likviditetsbeholdning 1.1	88.677	224.959
Likviditetsbeholdning 31.12	262.177	88.677
Likviditetsbeholdning spesifisert:		
Kontantar og fordringar på Sentralbanken	12.077	74.052
Fordringar på kreditinstitusjonar utan oppseilingstid	250.100	14.625
Likviditetsbeholdning	262.177	88.677

NOTAR

Note 1	Generell informasjon
Note 2	Rekneskapsprinsipp inkl. overgang til IFRS9
Note 3	Bruk av estimat og skjønnsmessige vurderinger
Note 4	Kapitaldekning
Note 5	Risikostyring

Kreditrisiko

Note 6	Fordeling av utlån
Note 7	Nedskrivingar på utlån, unytta kredittar og garantiar

Likviditetsrisiko

Note 8	Likviditetsrisiko
--------	-------------------

Marknadsrisiko

Note 9	Valutarisiko
Note 10	Kursrisiko
Note 11	Renterisiko i utlånsportefølja
Note 12	Renterisiko

Resultatrekneskap

Note 13	Netto rente- og kreditprovisjonsinntekter
Note 14	Andre inntekter
Note 15	Personalkostnader
Note 16	Andre administrasjons- og driftskostnader
Note 17	Skatt

Balanse

Note 18	Kategoriar av finansielle instrument
Note 19	Verkeleg verdi finansielle instrument vurdert til amortisert kost
Note 20	Opplysningar om verkeleg verdi av finansielle instrument
Note 21	Sertifikat og obligasjonar
Note 22	Aksjar, eigenkapitalbevis og fond
Note 23	Finansielle derivat
Note 24	Varige driftsmidlar
Note 25	Forskotsbetalte kostnader og opptente inntekter
Note 26	Innskot og gjeld til kundar og kredittinstitusjonar
Note 27	Verdipapirgjeld
Note 28	Anna gjeld
Note 29	Pensjon
Note 30	Ansvarleg lånekapital
Note 31	Eigenkapital
Note 32	Garantiar
Note 33	Hendingar etter balansedagen
Note 34	Transaksjonar med nærståande parter

Note 1 Generell informasjon

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA (Vekselbanken) er eit norsk allmennaksjeselskap notert på Oslo Børs. Vekselbanken tilbyr banktenester og forsikringsprodukt for person- og bedriftsmarknaden i Noreg, med fokus på banken sin nærmeknad på Voss og ikringliggjande kommunar. Banken sitt hovudkontor har besøksadresse Vangsgata 24 på Voss.

Note 2 Rekneskapsprinsipp

Grunnlag for utarbeiding av rekneskapen

Banken legg fram rekneskap i samsvar med IFRS (International Reporting Standards) som er godkjent av EU, og er obligatorisk for årsrekneskap som vert lagt fram etter 01.01.2011. Tilleggskrav til notar som følgjer av lov og forskrift for norske bankar er det teke omsyn til. Rekneskapen er basert på historisk kost prinsippet med unnatak av: bankbygget, finansielle eignelutar vurdert til verkeleg verdi over utvida resultat og verkeleg verdi over resultatet.

Segmentinformasjon

IFRS 8 definerer segment som verksemdsområde der det føreligg eigen finansiell rapportering, og der driftsresultatet vert gjennomgått av føretaket sin øvste beslutningstakar. Banken si verksemd vert driven frå banken sine lokale i Voss sentrum. Fordeling av utlån vert rapportert i kategoriene personmarknad og bedriftsmarknad. Det ligg ikkje føre separat finansiell rapportering ut over denne fordelinga av utlån. Banken består dermed av eit segment, og det vert difor ikkje gitt informasjon på fleire segmentnivå.

Inntektsføring

Renteinntekter vert inntektsført ved bruk av effektiv rentemetode. Dette inneber løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr og eventuelt andre gebyr som er å sjå på som ein integrert del av den effektive renta. Den effektive renta vert fastsett ved diskontering av kontraktfesta kontantstraumar innanfor forventa løpetid. Kontantstraumane inkluderer etableringsgebyr og direkte transaksjonskostnader som ikkje vert betalt direkte av kunden.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode vert nytta for gjeldsinstrument som vert vurdert til amortisert kost og til verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat. Renter vert inntektsført av brutto balanseført verdi. For gjeldsinstrument nedskrive som følgje av objektive bevis for tap (steg 3) vert renter inntektsført basert på netto balanseført verdi.

Gebyr og provisionar vert resultatført etter kvart som tenesta vert ytt. Gebyr for etablering av låneavtalar overstig ikkje kostnadane og vert løpende inntektsført. I andre driftsinntekter inngår blant anna gebyr og provisionar knytt til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtenester.

Resultatføringa skjer når tenestene vert levert. Utbytte frå investeringar vert resultatført når utbyttet vert motteke.

Finansielle instrument

Ved første gongs rekneskapsføring vert finansielle instrument klassifisert i ein av dei fylgjande kategoriar, avhengig av type instrument og føremålet med investeringa:

Finansielle eignelutar:

- amortisert kost
- verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat
- verkeleg verdi med verdiendring over ordinært resultat

Finansielle forpliktingar:

- amortisert kost
- verkeleg verdi med verdiendringar over ordinært resultat

Klassifisering og måling iht. IFRS 9 krev at alle finansielle eignelutar som er pengekrav, vert klassifisert basert på ei vurdering av banken sin forretningsmodell og kontantstraumane knytt til dei ulike instrumenta. Klassifiseringa av finansielle eignelutar er avhengig av to faktorar:

- føremålet med forretningsmodellen der den finansielle eigneluten inngår
- kjenneteikna til den finansielle eigneluten sine kontraktsregulerte kontantstraumar

Dersom føremålet med forretningsmodellen berre er å motta kontraktsfesta kontantstraumar og kontantstraumane berre er betaling av renter og hovudstol, skal eigneluten målast til amortisert kost. Dersom føremålet både er å motta kontraktsfesta kontantstraumar, samt å oppnå vinstar frå endringar i verkeleg verdi skal eigneluten målast til verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat. Føremålet med forretningsmodellen er fylgjeleg avgjerande for om ein finansiell eignelut skal målast til amortisert kost eller til verkeleg verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader. Øvrige gjeldsinstrument skal målast til verkeleg verdi med verdiendring over resultatet.

Finansielle eignelutar kan ved første gongs innrekning ugjenkalleleg verta bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi over resultatet dersom kriteria er oppfylt:

- klassifiseringa eliminerer eller i vesentlig grad reduserer ein uoverensstemmelse i måling eller innrekning som elles ville ha oppstått ved måling av eignelutar eller rekneskapsføring av tilhøyrande vinstar eller tap på ulikt grunnlag

Finansielle forpliktingar kan også ved første gongs innrekning ugjenkalleleg verta bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi over resultatet gjeve at kriteriet ovanfor eller ein av fylgjande er oppfylt:

- dei finansielle instrumenta er ein del av ei portefølje som vert styrt og vurdert på bakgrunn av verkeleg verdi i samsvar med ei dokumentert risikohandterings- eller investeringsstrategi
- vertskontrakta inneheld eit eller fleire innebygde derivat

Amortisert kost

Finansielle eignelutar som vert målt til amortisert kost vert rekneskapsført ved fyrste gongs innrekning til verkeleg verdi med tillegg for direkte henførbare transaksjonskostnader.

Etterfølgjande verdimåling følgjer effektiv rentemetode, redusert med eventuelle nedskrivningar. Nedskrivningar og reversering av nedskrivningar vert målt basert på ein modell der forventa kredittap vert fordelt på tre grupper. Modellen er skildra under «Nedskrivning av finansielle eignelutar».

Endring i verdien av gjeldsinstrument balanseført til amortisert kost som følge av forventa kredittap på balansedagen blir presentert under reknesapslinja «Nedskrivningar på utlån, garantiar og renteberande verdipapir».

Renteinntekter frå finansielle instrument klassifisert i kategorien Amortisert kost vert presentert i resultatrekneskapen under «Renteinntekter frå eignelutar vurdert til amortisert kost.».

Kategorien amortisert kost omfattar utlån til kundar med flytande rente, kontantar og fordringar på sentralbankar og utlån og fordringar på kreditteinstitusjonar.

Verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat

Finansielle eignelutar som vert målt til verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat vert rekneskapsført ved fyrste gongs innrekning til verkeleg verdi med tillegg for direkte henførbare transaksjonskostnader. Etterfølgjande måling følgjer i utgangspunktet effektiv rentes metode, redusert med eventuelle nedskrivningar. I motsetning til amortisert kost metoden, skal finansielle eignelutar som er klassifisert i målekategorien til verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat vurderast til verkeleg verdi i balansen med verdiendringar over utvida resultat. Nedskrivning for 12 månaders forventa tap er å sjå i denne samanheng som del av estimatet for verkeleg verdi av den finansielle eigneluten. Ved seinare frårekning av finansielle eignelutar i denne kategorien skal akkumulerte vinstar/tap ført over utvida resultat resirkulerast over det ordinære resultatet.

Som for amortisert kost metoden, skal endring i verdien av gjeldsinstrument balanseført til verkeleg verdi over utvida resultat som følge av forventa kredittap presenterast under reknesapslinja «Nedskrivningar på utlån, garantiar og renteberande verdipapir».

Renteinntekter frå finansielle instrumenter klassifisert i kategorien Verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat vert presentert i resultatrekneskapet under «Renteinntekter frå eignelutar vurdert til amortisert kost.».

Kategorien verkeleg verdi med verdiendring over utvida resultat omfattar bustadlån som kvalifiserar for sal til bustadkredittføretak og banken si behaldning av sertifikat og obligasjoner i likviditetsporteføljen.

Verkeleg verdi med verdiendring over resultatet

Eignelutar i denne kategorien vert rekneskapsført ved fyrte gongs innrekning til verkeleg verdi. Tilhøyrande transaksjonskostnader vert innrekna i resultatrekneskapet når dei

oppstår. Etterfølgjande måling er til verkeleg verdi med vinstar og tap rekneskapsført i resultatrekneskapet.

Endringar i verkeleg verdi på finansielle eignelutar til verkeleg verdi over resultatet innår i rekneskapslinja «Netto verdiendring og vinstar/tap på valuta og finansielle instrument».

Kategorien verkeleg verdi med verdiendring over resultatet omfattar finansielle derivat som inngår i styringa av banken sin renterisiko. I tillegg inngår ein utstedt fondsobligasjon til fast rente som ved innrekning er bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi over resultatet.

Eigenkapitalinstrument til verkeleg verdi

Eigenkapitalinstrument som er strategiske investeringar er klassifisert til verkeleg verdi med verdiendringar over utvida resultat. Alle verdiendringar frå instrumentet vert ført over utvida resultat og skal ikkje resirkulerast over det ordinære resultatet ved etterfølgjande frårekning av eigneluten.

Finansielle forpliktingar balanseført til amortisert kost

Finansielle forpliktingar balanseført til amortisert kost er ved fyrste gongs innrekning rekneskapsført til verkeleg verdi med frådrag for direkte transaksjonskostnader.

Etterfølgjande verdimåling følgjer effektiv rentemetode, og tilhøyrande rentekostnader vert presentert i rekneskapslinja «Rentekostnader og liknande kostnader».

I kategorien finansielle forpliktingar til amortisert kost inngår innskot frå kundar og gjeld stifta ved utfording av verdipapir og ansvarleg lånekapital som ikkje er bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi.

Finansielle instrument med eigenskapar som eigenkapital

Utstedte hybridkapitalinstrument er forpliktingar der banken har ein einsidig rett til ikkje å betale renter eller hovudstol til investorane. Som følgje av desse vilkåra tilfredsstiller ikkje instrumentet krava til forpliktingar og vert innrekna i banken sin eigenkapital under kategorien «Hybridkapital». Transaksjonskostnader og påløpte renter vert presentert som ein reduksjon i opptent eigenkapital, medan fordelen ved skattefrådrag gjev ein auke i opptent eigenkapital.

Nedskrivning av finansielle eignelutar

Etter IFRS 9 skal tapsavsetjingane innrekna basert på forventa kredittap. Den generelle modellen for nedskrivningar av finansielle eignelutar omfattar finansielle eignelutar som vert målt til amortisert kost eller til verkeleg verdi med verdiendringar over utvida resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontraktar som ikkje vert målt til verkeleg verdi over resultatet og fordringar på leigeavtalar omfatta.

Ved fyrste gongs balanseføring skal det avsetjast for tap tilsvarande 12-månader forventa tap. 12-månader forventa tap er det tapet som er forventa å inntrefte over levetida til instrumentet, men som kan knyttast til omstende som inntreff dei fyrste 12 månadane.

Dersom kreditrisikoene for ein eigenlut eller gruppe av eigenlutar er vurdert å ha auka vesentleg sidan fyrste gongs innrekning skal det gjerast ei tapsavsetjing tilsvarande heile den

forventa levetida til eigneluten. Dersom det oppstår eit kredittap skal renteinntekter innrekna basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetjing.

Nedskrivingsmodell i Eika

Eika har utvikla eigne modellar for berekning av sannsyn for misleghald (PD) og tap gjeve misleghald (LGD). Systemleverandøren SDC har vidare utvikla løysing for eksponering ved misleghald (EAD), berekning av tap og modell for vurdering om eit engasjement har hatt vesentleg auke sidan fyrste gongs innrekning, som banken har vald å nyttar. Forventa kredittap (ECL) vert berekna som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opphavleg effektiv rente.

Skildring av PD-modellen

PD-modellen i Eika estimerer sannsyn for misleghald ved å estimere statistiske samanhengar mellom misleghald og kunden si finansielle stilling, demografiske data og betalingsåtferd.

Misleghald er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dagar samanhengande, i tillegg til andre kvalitative indikatorar som tilseier at engasjementet er misleghelde, jf. kapitalkravsforskrifta § 10-1.

Modellen skil mellom personkundar og bedriftskundar, og måler misleghaldssannsynet for dei neste 12 månader (PD). Personkundemodellen skil vidare på kundar med og utan bustadlån. Bedriftskundemodellen skil mellom eigedomsselskap, avgrensa personleg ansvar og ubegrensa personleg ansvar.

Betalingsåtferd krev 6 månader med historikk før den får påverknad i modellen. Det betyr at nye kundar vil ha 6 månader med berre ekstern modell før intern modell blir nyttar.

Modellane vert årleg validert og rekalibrert ved behov. Ved forringing av modellane sin kvalitet blir det utvikla nye modellar.

Ved berekning av misleghaldssannsynet over forventa levetid på engasjementet (PD-liv) vert det nyttar ei migrasjonsbasert framskriving for å estimere forventa misleghald fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 månader (Markovkjede). Fylgjande prinsipp er lagt til grunn:

- Berekinga vert gjort på gruppenivå og ikkje på kundenivå
- Berekinga vert gjort med utgangspunkt i misleghald i kvar risikoklasse og migrasjon mellom risikoklassar

Vesentleg auke i kreditrisiko

Vesentleg auke i kreditrisiko vert målt basert på utvikling i PD. Eika har definert vesentleg auke i kreditrisiko som ein auke i opphavleg PD ved fyrste gongs innrekning (PD-ini) for ulike nivå for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kreditrisiko. For engasjement som hadde opphavleg PD mindre enn 1% er vesentleg auke definert som:

$PD > PD\ ini + 0,5\%$ og $PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

For engasjement som hadde opphavleg PD over eller lik 1% er vesentleg auke definert som:

$PD > PD\ ini + 2\%$ eller $PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

Berekning av LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-bankar frå august 2014 til 2018 for intervall av sikkerhetsdekning. Eika-Gruppen vil kontinuerlig jobbe med utvikling av LGD modellane etter kvart som datagrunnlaget aukar med tapshistorikk for nye periodar. Modellane skil mellom person- og bedriftskundar:

Personkundar

- Kundar utan registrert sikkerheit
- Kundar med sikkerheit i bustad
- Kundar med sikkerheit i anna enn bustad

Bedriftsmarknad

- Kundar utan registrert sikkerheit
- Kundar med registrert sikkerheit

Verdien av sikkerheit er basert på estimert realisasjonsverdi.

Banken konstaterer tap på og frårekner avtalar når det er avklart at det ikkje er sikkerheitsmessig dekning og heller ikkje framtidige kontantstraumar som kan betene gjelda.

EAD

EAD for avtalar i steg 1 består av uteståande fordring eller forplikting justert for kontantstraumar dei neste 12 månadane og for avtalar i steg 2 dei neddiskonterte kontantstraumane for den forventa levetida til avtalen. For garantiar er EAD lik den uteståande forplikting på rapporteringsdatoen multiplisert med ein konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Unytta kredittar har EAD lik uteståande unytta kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventa levetid på ein avtale vert rekna ut frå liknande avtalar si historiske gjennomsnittlege levetid. Avtalar som vert modifisert vert målt frå opphavleg innvilga tidspunkt sjølv om avtalen får nye vilkår.

Forventa kredittap basert på forventningar til framtida

Eika vil justere tapsavsetjinga med forventa utvikling i ulike makrovariablar som vert vurdert å ha påverknad på forventa tap. Forventningar til framtida er utleia av ein makromodell der det vert teke omsyn til tre scenario – base case, best case og worst case – for forventa makroøkonomisk utvikling eitt til tre år fram i tid. Scenarioa for base case og worst case er basert på Finanstilsynet sine verdiar for basisscenario og stresstest. Scenarioet for best case er basert på prognose frå Eika Gruppen sin makroøkonom. Variablane arbeidsløyse, oljepris, bustadprisar, hushaldningane si gjeld, bankane si utlånsrente og kronekurs inngår i modellen. Variablane er fordelt på fylke for personmarknaden og på bransjar for bedriftsmarkanden. Vekting av scenarioa vert gjort etter ei ekspertvurdering. Pr. 31.12.2018 er det nytta følgjande vekting: Base case 2/3, best case 1/6 og worst case 1/6.

Innrekning og frårekning

Finansielle eignelutar og skyldnader vert innrekna når banken blir part i instrumentet sine kontraktsmessige vilkår. Fyrstegongs innrekning er til verkeleg verdi, i tillegg til, for

instrument som ikkje er derivat eller vert målt til verkeleg verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte knytt til anskaffinga eller utskrivinga av den finansielle eigneluten eller den finansielle skyldnaden.

Finansielle eignelutar vert frårekna når dei kontraktmessige rettane til kontantstraumar frå dei finansielle eignelutane går ut, eller når føretaket overfører den finansielle eigneluten i ein transaksjon der all eller tilnærma all risiko og innteningsevne knytt til eigarskap av eigneluten vert overført. Ved tilbakekjøp av eigne obligasjonar vert dei tilbakekjøpte obligasjonane frårekna med resultatføring av skilnaden mellom vederlaget og bokført beløp av tilbakekjøpt obligasjon.

Sikringsbokføring

Vekselbanken nytter ikkje sikringsbokføring. I staden er alle sikringsforretningar og sikra postar klassifisert som finansielle instrument til verkeleg verdi over resultat.

Måling til verkeleg verdi

Verkeleg verdi av finansielle instrument som vert omsett i aktive marknader vert fastsett ved slutten av rapporteringsperioden med omsyn til noterte marknadsprisar eller kursar frå forhandlarar av finansielle instrument, utan frådrag for transaksjonskostnader. Marknaden er aktiv der det er mogeleg å skaffa fram eksterne observerbare prisar, kursar eller renter og desse prisane representerer faktiske og hyppige transaksjonar i marknaden.

For finansielle instrument som ikkje vert omsett i ein aktiv marknad, vert den verkelege verdien fastsett ved hjelp av ein eigna verdettingsmetode. Slike verdettingsmetodar omfattar bruk av nyleg føretekne transaksjonar i marknaden på "ein armlengds avstand" mellom velinformerte og friviljuge partar, om slike er tilgjengelege, ved å visa til løpende verkeleg verdi av et anna instrument som er praktisk talt det same, berekning av diskontert kontantstraum eller andre verdettingsmodellar.

Ein analyse av verkelig verdi av finansielle instrument og ytterlegare detaljar om måling av desse vert vist i eigen note i samband med årsrekneskapen.

Måling av finansielle garantiar

Diskonterte finansielle garantiar vert vurdert til verkeleg verdi, som ved fyrste gongs rekneskapsføring vert rekna som motteke vederlag for garantien. Ved etterfylgjande måling vert finansielle garantiar verdsett til det høgste beløp av mottatt vederlag for garantien med frådrag for eventuelle resultatførte amortiseringar og beste estimat for vederlag ved eventuell innfriing av garantien.

Overtaking av eignelutar

Eignelutar som kjem i banken si eiga i samband med oppfylging av misleghaldne og nedskrivne engasjement, vert verdsett til verkeleg verdi når eigneluten vert teke over. Slike eignelutar vert klassifisert i balansen etter sin art. Etterfylgjande verdivurdering og klassifisering av resultateffekt fylgjer prinsippa for den aktuelle balanseposten.

Valuta

Transaksjonar i utanlandsk valuta vert rekna om til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengepostar i utanlandsk valuta vert rekna om til norske kroner ved å nytta kurs på balansedagen. Ikkje-pengepostar som vert målt til historisk kurs uttrykt i utanlandsk valuta, vert rekna om til norske kroner ved å nytta valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikkje-pengepostar som vert målt til verkeleg verdi uttrykt i utanlandsk valuta, vert rekna om til valutakursen fastsett på balansetidspunktet. Valutakursendringar vert løpende resultatført i rekneskapsperioden.

Varige driftsmiddel

I samsvar med IFRS er det gjort ei vurdering av om eigedommane i banken er driftsmiddel til eige bruk eller investeringseigedommar. Alle eigedommane er vurdert å være driftsmiddel til eige bruk og vert rekneskapsført i samsvar med IAS 16. Verdien på eigedommane vert sett til historisk kost med avskriving over forventa levetid. Det er krav om at ulike element med ulik levetid vert skilt ut og avskrive separat. Dekomponering av historiske kostprisar er i praksis ikkje mogeleg for bygningar eigd over lang tid. Me nyttar difor høvet i regelverket som gjev lov til at verkeleg verdi vert sett som ny kostpris ved implementering av IAS 16. Meirverdien ut frå denne verdsettinga er handsama som implementeringseffekt mot eigenkapitalen pr. 01.01.2010. Ved ein eventuell vesentleg verdireduksjon i marknadsverdiar vert det sett krav til at driftsmidla skal skrivast ned, der nedskrivinga skal resultatførast. Varige driftsmiddel er i rekneskapen ført til anskaffingskost eller "ny kostpris" etter frådrag for ordinære akkumulerte avskrivingar. Ordinære avskrivingar er basert på kostpris, og avskrivingane er fordelt lineært over driftsmidla si økonomiske levetid.

Immaterielle eignelutar

Utvikling av programvare vert balanseført og klassifisert som immaterielle eignelutar dersom verdien vert vurdert som vesentleg, og det er forventa at den har varig verdi. Ved utvikling av programvare vert bruk av eigne ressursar, forprosjektering, implementering og opplæring utgiftsført. Balanseført eigenutvikla programvare vert avskrive over anslått levetid. Det vert løpende vurdert om det er behov for nedskriving som fylgje av at verdien av forventa økonomisk fordel er lågare enn balanseført verdi.

Skatt

Skattekostnad er sett saman av betalbar skatt og endring i utsett skatt. Utsett skatt/skattefordel er rekna på alle skilnader mellom rekneskapsmessig og skattemessig verdi på eignelutar og gjeld med unntak av mellombels skilnad knytt til aksjar som fell inn under fritaksmetoden.

Utsett skattefordel er rekneskapsført når det er sannsynleg at banken vil ha tilstrekkelege skattemessige overskot i seinare periodar til å gjera seg nytte av skattefordelen. Banken fører tidlegare ikkje rekneskapsført utsett skattefordel i den grad det har vorte sannsynleg at banken kan nytta seg av den utsette skattefordelen. Likeeins vil banken redusera utsett skattefordel i den grad ein ikkje lenger ser det som sannsynleg at ein kan nyttiggjera seg av den utsette skattefordelen.

Utsett skatt og utsett skattefordel er målt basert på forventa framtidig skattesats.

Utsett skatt og utsett skattefordel vert ført til nominell verdi og er klassifisert som finansielt anleggsmiddel (langsiktig skyldnad) i balansen.

Betalbar skatt og utsett skatt er rekneskapsført direkte mot eigenkapitalen i den grad skattepostane relaterer seg til eigenkapitaltransaksjonar.

Pensjonsskyldnader

Banken har ei ordinær innskotsbasert pensjonsordning som oppfyller krava etter lov om obligatorisk tenestepensjon. I tillegg har banken ein udekka pensjonsforplikting til tidlegere banksjef. Sistnemnde forplikting er avsett som gjeld i balansen.

Skyldnader/avsetjingar

Avsetjing til restrukturering vert føreteke i samsvar med IAS 37. Krav til avsetjing er at det eksisterer ein skyldnad som kjem frå tidlegare hendingar, og at det er mest sannsynleg at skyldnaden vil koma til oppgjer. Avsetjingar vert rekna som noverdien av forventa utbetalingar for å innfri skyldnaden. Foreslått utbytte er ikkje formelt beslutta på balansedagen, og tilfredsstiller ikkje kriteria for ein skyldnad i samsvar til IAS 37.

Utbytte

Foreslått utbytte vert bokført som ein del av eigenkapitalen fram til endeleg vedtak i banken si generalforsamling.

Betinga skyldnader og eignelutar

Betinga skyldnader er ikkje ført i årsrekneskapen. Det er opplyst om vesentlege betinga skyldnader med unnatak av betinga skyldnader der desse er rekna som låge.

Ein betinga eignelut vert ikkje ført i årsrekneskapen, men vert opplyst om dersom det er sannsynleg at fordelen vil tilflyta banken.

Hendingar etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapet si finansielle stilling på balansedagen er teke omsyn til i årsrekneskapen. Det vert opplyst om vesentlege hendingar etter balansedagen som ikkje påverkar selskapet si finansielle stilling på balansedagen, men som vil påverka selskapet si finansielle stilling i framtida.

Kontantstraumoppstilling

Kontantstraumoppstillinga er utarbeidd med utgangspunkt i brutto kontantstraumar frå operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktivitetar. Kontantstraumar frå operasjonelle aktivitetar er definert som løpende renter knytt til utlåns- og innskotsverksemder mot kundar, samt utbetalingar generert frå kostnader knytt til den ordinære operasjonelle verksemda. Investeringsaktivitetar er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar, samt investeringar i driftsmidlar og eigedommar. Kontantstraumar frå utlåns- og innskotsverksemder, opptak og nedbetaling av ansvarlege lån, obligasjonsgjeld og eigenkapital er definert som finansieringsaktivitetar. Likvidar omfattar kontantar og fordingar på Noregs Bank.

Vedtekne ikkje ikrafttredde standardar og fortolkningar

IFRS 16 Leigeavtalar

IASB publiserte i januar 2016 ein ny rekneskapsstandard for leigeavtaler. Den nye standarden vil medføre at alle leigeavtalar må innrekna i balansen som ein bruksrett med ein motsvarande leigeforplikting. Ved fyrste gongs innrekning skal leigeforpliktinga og bruksretten målast til noverdien av framtidige leigebetalingar. Leigebetalingane skal resultatførast som rentekostnad med amortisering. For utleigar er rekneskapsreglane uendra.

IFRS 16 vart godkjend av EU i oktober 2017 og er gjeldande frå 1. januar 2019. Standarden har ingen vesentleg betydning for banken.

Overgang til IFRS 9

Fylgjande tabell syner endringar i klassifisering av finansielle instrumet etter IFRS 9

Finansielle eignelutar	31.12.2017 Etter IAS 39		01.01.2018 Etter IFRS 9	
	Amortisert kost	Verkeleg verdi over resultatet	Amortisert kost	Verkeleg verdi over resultatet
Kontantar og innskot i Norges Bank	74.052		74.052	
Innskot i og fordringar på kreditinstitusjonar	14.625		14.625	
Utlån til kundar	4.178.429	Amortisert kost	1.183.136	Verkeleg verdi over resultatet
		–		–
Verdepapir – rentepapir	Verkeleg verdi over utvida resultatet	–	Verkeleg verdi over utvida resultatet	3.009.651
Verdepapir – eigenkapitalinstrument	Verkeleg verdi over resultatet	Tilgjengeleg for sal	Verkeleg verdi over resultatet	198.685
		Verkeleg verdi over resultatet	Verkeleg verdi over resultatet	13.310
		44.063	Verkeleg verdi over utvida resultatet	44.063
Totalt		4.523.164		4.537.522

Utlån med flytande rente er klassifisert til amortisert kost. Banken sin likviditetsportefølje er klassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat, som er i tråd med banken sin forretningsmodell om å halde investeringane for å motta kontraktsmessige kontantstraumar i form av renter og avdrag, samt å selje.

Eigenkapitalinstrument som er strategiske investeringar, er klassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat utan resirkulering. Desse eigenkapitalinstrumenta er ikkje derivat eller helde for handelsføremål.

Under IFRS 9 vil utlån som banken kan overføre til Eika Boligkreditt bli klassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat, sidan forretningsmodellen tilseier at banken har til hensikt å inndrive kontraktsfesta kontantstraumar men også kan overføre utlåna til Eika Boligkreditt. Endring i klassifisering frå IAS 39 til IFRS 9 gjev ingen vesentleg påverknad på eigenkapitalen ifm. prinsippendringa.

Fylgjande tabell viser effekter ved implementering av IFRS 9

	31.12.2017	Etter IAS 39	Reklassifisering	01.01.2018	Verdijusteringar	Etter IFRS 9
Amortisert kost						
Kontantar og innskot i Norges Bank						
Opningsbalanse IAS 39 og sluttbalanse IFRS 9	74.052		-	-		74.052
Innskot i og fordringar på kredittinstitusjonar						
Opningsbalanse IAS 39	14.625					
Verdijustering: Nedskrivning for forventa tap					-	
Sluttbalanse IFRS 9						14.625
Utlån til kundar						
Opningsbalanse IAS 39	4.178.429					
Reklassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat			-3.009.651			
Verdijustering: Nedskrivning for forventa tap				14.358		
Sluttbalanse IFRS 9						1.183.136
Investeringar i verdipapir – rentepapir						
Opningsbalanse IAS 39	-					
Reklassifisert frå hald til forfall						
Sluttbalanse IFRS 9					-	
Investeringar i verdipapir – rentepapir helde til forfall						
Opningsbalanse IAS 39						
Reklassifisert til amortisert kost						
Sluttbalanse IFRS 9					-	
Finansielle eignelutar til amortisert kost	4.267.106		-3.009.651		14.358	1.271.813
Unytta kredittar til kundar og lånetilsagn						
Opningsbalanse IAS 39	209.773					
Verdijustering: Nedskrivning for forventa tap				-43		
Sluttbalanse IFRS 9						209.730
Garantiar til kundar						
Opningsbalanse IAS 39	82.563					
Verdijustering: Nedskrivning for forventa tap				-174		
Sluttbalanse IFRS 9						82.389
Finansielle forpliktingar til amortisert kost	292.336		-		-217	292.119
Verkeleg verdi over resultatet						
Utlån til kundar						
Opningsbalanse IAS 39 og sluttbalanse IFRS 9				-		-
Investeringar i verdipapir – eigenkapitalinstrument (obligatorisk)						
Opningsbalanse IAS 39	13.310					
Reklassifisert frå tilgjengeleg for sal				-		
Sluttbalanse IFRS 9						13.310
Investeringar i verdipapir – rentepapir (vald)						
Opningsbalanse IAS 39						
Reklassifisert frå tilgjengeleg for sal						-
Sluttbalanse IFRS 9						
Finansielle eignelutar til verkeleg verdi over resultatet	13.310		-		-	13.310
Verkeleg verdi over utvida resultat						
Utlån til kundar						
Opningsbalanse IAS 39	198.685					
Reklassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat			3.009.651			
Verdijustering: Nedskrivning for forventa tap				-		
Sluttbalanse IFRS 9						3.208.336
Investeringar i verdipapir – eigenkapitalinstrument (vald)						
Opningsbalanse IAS 39	44.063					
Reklassifisert frå tilgjengeleg for sal				-		
Sluttbalanse IFRS 9						44.063
Investeringar i verdipapir – rentepapir						
Opningsbalanse IAS 39						
Reklassifisert frå verkeleg verdi over resultatet						
Verdijustering: Nedskrivning for forventa tap						
Sluttbalanse IFRS 9						-
Finansielle eignelutar til verkeleg verdi over utvida resi	242.748		3.009.651		-	3.252.399
Sum finansielle eignelutar	4.523.164		-		14.358	4.537.522
Sum finansielle forpliktingar	292.336		-		-217	292.119

Nedskrivning på finansielle eignelutar garantiar og unytta garantirammer etter IFRS 9 pr. 01.01.2018 og etter IAS 39 pr. 31.12.2017

Nedskrivninger etter IFRS 9 og IAS 39	31.12.2017		01.01.2018 IFRS 9			Totale nedskrivninger
	IAS 39	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap		
Utlån til og fordringar på kundar	33.367	1.536	4.582	12.890	19.008	
Unytta kreditrammer til kundar	-	44	-	-	44	
Garantiar til kundar	-	33	140	-	173	
Innskot i og fordringar på kreditinstitusjonar	-	-	-	-	-	
Verdipapir	-	-	-	-	-	
Sum nedskrivningar	33.367	1.613	4.722	12.890	19.225	
Bokført som reduksjon av balansepostar	33.367	1.536	4.582	12.890	19.008	
Bokført som avsetning på gjeldspost	-	77	140	-	217	

Nedskrivningar på klasse/målekategori	Nedskrivning etter IAS 39	Reklassifisering	31.12.2017		01.01.2018		Nedskrivning etter IFRS 9
			Verdijustering				
Utlån og fordringar (IAS 39)/Finansielle eignelutar til amortisert kost (IFRS 9)							
Innskot i og fordringar på kreditinstitusjonar	-	-	-	-	-	-	
Utlån til og fordringar på kundar	33.367	-	-	-	-14.358	19.009	
Verdipapir	-	-	-	-	-	-	
Sum nedskrivningar	33.367	-	-14.358	19.009			
Halde til forfall (IAS 39)/Finansielle eignelutar til amortisert kost (IFRS 9)							
Verdipapir	-	-	-	-	-	-	
Tilgjengeleg for sal (IAS 39)/Finansielle eignelutar til verkeleg verdi over utvida resultat (IFRS 9)							
Utlån til og fordringar på kundar	-	-	-	-	-	-	
Verdipapir	-	-	-	-	-	-	
Unytta kredittar og garantiar							
Unytta kreditrammer til kundar	-	-	-	-	-	-	
Garantiar til kundar	-	-	-	217	217	217	
Sum nedskrivningar	33.367	-	-14.141	19.226			
Bokført som reduksjon av balansepostar	33.367	-	-	-14.358	19.009		
Bokført som avsetning på gjeldspost	-	-	-	217	217	217	

Ved overgang til IFRS 9 pr. 01.01.2018 er samla nedskrivningar på utlån til kundar redusert med 14,3 millionar kroner. Som fylgje av prinsippendringa for overgang til IFRS 9, har eigenkapitalen auka med 10,6 millionar kroner, sjå eigenkapitaloppstilling. Effekten på eigenkapitalen har medført at rein kjernekapitaldekning er auka med 0,24 %, kjernekapital med 0,24 % og kapitaldekning med 0,23 %. Banken har ikkje nytta gjeldande overgangsreglar.

Note 3: Bruk av estimat og skjønnsmessige vurderinger

Estimat og skjønnsmessige vurderinger vert løpande vurdert og er basert på historisk erfaring og andre faktorar. For rekneskapsføremål nyttar banken estimat og skjønn om framtida.

Rekneskapsestimata kan avvika frå dei oppnådde resultata, men dei er basert på beste estimat på det tidspunktet rekneskapen vert avslutta. Nedanfor er estimat og skjønn som i monaleg grad kan påverke balanseført verdi av eignelutar eller skyldnader handsama.

Nedskrivningar på utlån og garantiar

Banken har i samarbeid med Eika Gruppen utvikla ein modell for berekning av forventa kredittap der utlån til kundar, lånetilsagn, finansielle garantikontraktar og andre finansielle instrument innanfor virkeområdet til nedskrivningsreglane i IFRS 9, vert fordelt på tre grupper:

- Finansielle instrument som ved første gongs innrekning ikkje er kreditforringa vert klassifisert i steg 1 med 12-måneders forventa kredittap (expected credit loss – ECL).
- Dersom kreditrisikoen aukar vesentleg etter første gongs innrekning vert det finansielle instrumentet overført til steg 2 og forventa kredittap berekna over heile levetida til instrumentet. Endringar i kreditrisikoen reflekterer både kundespesifikke omstende og utvikling i relevante makrofaktorar for det segmentet kunden tilhører. Vurderinga av kva som utgjer vesentleg auke i risiko er basert på ein kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorar i tillegg til absolute kriteria.
- Dersom kreditrisikoen vert svekka ytterlegare og det finansielle instrumentet er vurdert å vera kreditforringa, vert instrumentet flytta til steg 3 og forventa kredittap vert målt over instrumentet si levetid.

Tapsavsetningane for steg 1 og steg 2 er berekna som noverdien av sannsyn for misleghald (probability of default – PD) multiplisert med tapsgrad (loss given default – LGD) og eksponering ved misleghald (exposure at default – EAD). Modellen skil mellom personkundar og bedriftskundar, og måler misleghaldssannsyn for dei neste 12-månader (PD). Ved berekning av misleghaldssannsyn over forventa levetid på engasjementet (PD-liv) vert det nytta ei migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventa misleghald fram i tid, basert på utviklinga dei siste 12 månader. Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-bankar. For finansielle instrument som er kreditforringa i steg 3 vert det gjort individuelle vurderingar av forventa tap (ECL). Ei nærmare modellskildring kjem fram under avsnittet Nedskrivning av finansielle eignelutar.

Verkeleg verdi i ikkje aktiv marknad

For å setja verkeleg verdi på finansielle instrument som ikkje er notert i ein aktiv marknad brukar banken verdsettingsteknikkar. Verdsettingsteknikkar (til dømes modellar) som vert nytta for å fastsetja verkeleg verdi, vert periodisk vurdert opp mot utvikling i verdi av liknande instrument, og gjennomførte transaksjonar i same papir. I den grad det er praktisk mogeleg vert data frå marknaden nytta, men på område som kreditrisiko, volatilitet og korrelasjonar må estimat nyttast. Endringar i føresetnader for desse faktorane kan påverka den verkelege verdien på finansielle instrument.

Overtekne eignelutar

Banken har ikkje overtekne eignelutar i rekneskapen pr. 31.12.2018.

Note 4 Kapitaldekning

	2018	2017
Opptent eigenkapital	410.836	368.995
Annan eigenkapital	25.512	20.241
Innbetalt aksjekapital	9.423	9.447
Sum eigenkapital	445.771	398.683
Avsett utbytte	14.250	6.650
Frådrag for forsvarleg verdsetting	-308	-256
Frådrag i rein kjernekapital	-14.961	-3.699
Rein kjernekapital	416.252	388.079
Fondsobligasjoner	54.000	17.500
Frådrag i kjernekapital	-	-462
Sum kjernekapital	470.252	405.117
Ansvarleg lånekapital	40.000	40.000
Frådrag i tilleggskapital	-	-462
Sum tilleggskapital	40.000	39.538
Netto ansvarleg kapital	510.252	444.655
	2018	2017
Eksponeringskategori (vekta verdi)		
Statar	-	-
Lokal regional myndighet	11.429	13.227
Offentleg eigde føretak	-	-
Institusjonar	33.190	14.176
Føretak	295.173	304.411
Massemarknad	-	-
Pantsikkerheit eigedom	1.975.938	1.739.386
Forfalne engasjement	6.833	15.486
Høgrisiko engasjement	-	-
Obligasjonar med fortrinnsrett	6.341	6.755
Fordring på institusjonar og føretak med kortsiktig rating	14.833	2.913
Andelar verdipapirfond	-	13.310
Eigenkapitalposisjonar	46.265	39.182
Øvrige engasjement	144.995	208.526
CVA-tillegg	19	842
Sum berekningsgrunnlag for kreditrisiko	2.535.016	2.358.215
Berekningsgrunnlag frå operasjonell risiko	175.616	155.404
Berekningsgrunnlag	2.710.632	2.513.619
Kapitaldekning i %	18,82 %	17,69 %
Kjernekapitaldekning	17,35 %	16,12 %
Rein kjernekapitaldekning i %	15,36 %	15,44 %

Konsolidering av samarbeidande grupper

Fra 01.01.2018 skal alle bankar rapportere kapitaldekning konsolidert med eigarandel i samarbeidsgrupper.

Banken har ein eigarandel på 0,18 % i Eika Gruppen AS og på 0,49 % i Eika Boligkreditt AS.

	2018
Rein kjernekapital	425.236
Kjernekapital	482.902
Ansvarleg kapital	526.466
Berekningsgrunnlag	2.866.476
Kapitaldekning i %	18,37 %
Kjernekapitaldekning	16,85 %
Rein kjernekapitaldekning i %	14,83 %
Uvekta kjernekapitalandel i %	8,13 %

Note 5 Risikostyring

Risikostyring

Banken sine forretningsaktivitetar fører til at verksemda er eksponert for ei rekke finansielle risiki.

Banken si målsetting er å oppnå ein balanse mellom avkastning og risiko, og å minimalisera potensielle negative verknader på banken sitt finansielle resultat.

Banken si finansielle risikostyring er etablert for å identifisera og analysera desse risiki, samt å etablira passande risikorammer og -kontrollar, og å overvåka at reglane vert haldne gjennom bruk av pålitelege og oppdaterte informasjonssystem. Banken vurderer jamleg dei etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikra at endringar i produkt og marknad vert reflektert i risikorammene.

Ansvaret for banken si risikostyring og kontroll er delt mellom banken sitt styre og leiinga. Styret vedtek banken sine mål og rammestruktur innanfor alle risikiområde, herunder retningslinjer for styring av risiko.

Banksjef har ansvaret for den samla risikostyringa i banken. Alle vedtak knytt til risiko og risikostyring vert normalt fatta av banksjef i samråd med øvrige medlemmer i banken si leiing. Ass. banksjef har ansvar for utvikling av modellar og rammeverk for styring og kontroll i banken.

Alle leiarar i banken har ansvar for å styra risiko og sikra god intern kontroll innanfor eige område i tråd med banken sin vedtekne risikoprofil.

Kreditrisiko

Banken tek kreditrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføra banken eit tap ved ikkje å gjere opp banken sitt tilgodehavande. Kredittekspesialisering er primært knytt til uteståande lån og gjeldspapir. Det er også kreditrisiko knytt til "off-balance" finansielle instrument som lånetilsagn og derivat.

Sjå note 6–7 for vurdering av kreditrisiko.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikkje er i stand til å innfri sine plikter ved forfall, samt risikoen for at banken ikkje klarer å møta sine likviditetsplikter utan at kostnaden vert dramatisk auka. I eit breiare perspektiv inneheld likviditetsrisiko også risiko for at banken ikkje er i stand til å finansiera auke i eignelutar etter kvart som trøngen for refinansiering aukar.

Sjå note 8 for vurdering av likviditetsrisiko.

Marknadssrisiko

Banken er eksponert for marknadsrisiko, som er risikoen for at verkeleg verdi av framtidige kontantstraumar knytt til finansielle instrument vil verta endra p.g.a. endringar i marknadsprisar. Marknadsrisiko er knytt til opne posisjonar i rente-, valuta og aksjeprodukt som er eksponert mot endra marknadsprisar i volatiliteten i prisar som rentesatsar, kreditspreader, valutakursar og aksjeprisar.

Sjå note 9 – 12 for vurdering av marknadsrisiko.

Operasjonell risiko Risikoen for tap som skuldast därlege eller feil i prosessar og system, feil som tilsette gjer, eller eksterne hendingar.

Forretningsrisiko Risiko for tap på grunn av endringar i eksterne forhold som marknadssituasjon eller reguleringar frå styresmaktene. Risikoen inkluderer òg omdømmerisiko.

Note 6 Fordeling av utlån

Utlån fordelt på fordringstypar	2018	2017
Kassa-, drifts- og brukskredittar	183 602	188 857
Byggelån	50 643	38 170
Nedbetalingslån	4 335 877	3 984 769
Brutto utlån og fordringar på kundar	4 570 122	4 211 796
Nedskrivningar steg 1	808	-
Nedskrivningar steg 2	4 876	-
Individuelle nedskrivningar, steg 3	14 505	-
Nedskrivningar på individuelle lån	-	12 890
Nedskrivningar på grupper av lån	-	20 476
Netto utlån og fordringar på kundar	4.549.933	4.178.430

Utlån fordelt på marknad

	Brutto utlån	Brutto utlån
	2018	2017
Voss og omland	3 165 945	2 703 581
Resten av landet	1 404 177	1 508 215
Sum	4.570.122	4.211.796

* Voss og omland omfattar kommunane Voss, Granvin, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang, Aurland og Vaksdal.

Utlån næring fordelt på grupper

	2018	2017
Landbruk	35 886	32 973
Industri	106 127	95 782
Bygg, anlegg	67 055	56 769
Varehandel	59 445	67 015
Transport	26 552	28 019
Eigedomsdrift etc	582 858	582 390
Anna næring	73 607	94 057
Sum brutto utlån næring	951 529	957 006

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument:	Utlån til kundar Brutto utlån			Utlån til verkeleg verdi	Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Låg risiko (risikoklasse 1–3)	3.157.980	8.282	-	3.086.765	3.166.262
Middels risiko (risikoklasse 4–7)	992.022	67.162	-	293.706	1.059.184
Høg risiko (risikoklasse 8–10)	53.960	232.756	-	109.884	286.716
Misleghelde og tapsutsett (risikoklasse 11–12)	5.629	12.844	39.487	27.037	57.961
Sum brutto utlån	4.209.591	321.044	39.487	3.517.393	4.570.122
Nedskrivninger	-808	-4.875	-14.505	-4.097	-20.189
Sum utlån til balanseført verdi	4.208.782	316.169	24.983	3.513.296	4.549.934

Utlån til kundar fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument:	Utlån til kundar Bustadlån			Utlån til verkeleg verdi	Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Låg risiko (risikoklasse 1–3)	3.078.486	8.280	-		3.086.765
Middels risiko (risikoklasse 4–7)	254.281	39.426	-		293.706
Høg risiko (risikoklasse 8–10)	28.022	81.863	-		109.884
Misleghelde og tapsutsett (risikoklasse 11–12)	5.596	10.900	10.542		27.037
Sum brutto utlån	3.366.383	140.468	10.542	0	3.517.393
Nedskrivninger	-303	-1.281	-2.514	-	-4.098
Sum utlån til bokført verdi	3.366.080	139.188	8.027	0	3.513.296

Unytta kredittar og garantiar fordelt på nivå for kredittkvalitet

(Pr. klasse finansielt instrument:)	Unytta kredittar og garantiar			Unytta kredittar og garantiar til verkeleg verdi	Sum eksponering
	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Låg risiko (risikoklasse 1–3)	88.964	-	-		88.964
Middels risiko (risikoklasse 4–7)	174.653	10.476	-		185.129
Høg risiko (risikoklasse 8–10)	3.202	3.901	-		7.102
Misleghelde og tapsutsett (risikoklasse 11–12)	-	2.034	722		2.757
Sum unytta kredittar og garantiar	266.819	16.411	722	0	283.952
Nedskrivninger	-192	-194	-	-	-386
Netto unytta kredittar og garantiar	266.628	16.216	722	0	283.566

Utlån til kundar fordelt på sektor og næring pr. 31.12.2018

Utlån til amortisert kost og til verkeleg verdi over utvida resultat Akkumulert nedskrivning

	Brutto utlån	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Utlån til verkeleg verdi	Netto utlån
Lønnstakarar og pensjonistar	3.515.540	316	934	3.155	3.485.134	3.511.135
Bygge- og anleggsvirksemrd	45.453	34	5		328	45.414
Elektrisitet-, gass-, damp- og varmtvatnsforsyning	53.039	11	484			52.543
Fagleg og finansiell tenesteyting	55.857	28	1.159		8.944	54.669
Forretningsmessig tenesteyting	74.760	50	717			73.993
Industri og bergverksdrift	52.532	50	18			52.464
Informasjon og kommunikasjon	63.006	4	10			62.992
Jordbruk og tilknytta tenester	35.885	9	33	9.100	2.013	26.744
Omsetning og drift av fast eigedom	458.725	323	1.227	2.000	10.674	455.176
Overnattings- og serveringsverksemrd	32.118	42	116			31.961
Tenesteytande næringar ellers	58.804	30	106		4.414	58.667
Transport elles og lagring	1.642	3				1.639
Utenrikssjøfart og røyrrtransport	24.911	16	38		1.500	24.857
Utvikling av byggeprosjekt	37.849	41			4.386	37.808
Vatnforsyning, avløps- og renovasjonsverksemrd	556	0				556
Varehandel, reparasjon av motorvogner	59.445	73	27	250		59.095
Verdijusteringer over utvida resultat		-303				303
Nedskrivningar utlån formidla til Eika Boligkreditt		82				-82
Sum utlån balanseført	4.570.122	808	4.875	14.505	3.517.393	4.549.933
Utlån formidla til Eika Boligkreditt	424.078					424.078
Sum utlån inkl. Eika Boligkreditt	4.994.200	808	4.875	14.505		4.974.012
Netto utlån til kundar fordelt på kategoriar pr. 31.12.2018						
Utlån til amortisert kost	1.052.729	808	3.594	11.991		1.036.335
Utlån til verkeleg verdi						-
Utlån til verkeleg verdi over OCI	3.517.393		1.281	2.514		3.513.598
Sum netto utlån balanseført	4.570.122	808	4.875	14.505		4.549.933

Note 7 Nedskrivningar på utlån, unytta kredittar og garantiar

I henhold til IFRS 9 er banken sine utlån til kundar, unytta kredittar og garantiar gruppert i tre steg basert på sannsyn for misleghald (PD) på innrekningstidspunktet sammenlikna med misleghaldssannsyn på balansedagen. Fordelinga mellom stega vert gjort for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellane under spesifiserer endringane i perioden sine nedskrivningar og bruttobalanseført utlån, garantiar og unytta trekkrettigheter for kvart steg, og inkluderer fylgjande element:

- Overføring mellom stega som skuldast endring i kreditrisiko, frå 12 månader forventa kredittap i steg 1 til kredittap over levetida til instrumentet i steg 2 og steg 3.
- Auke i nedskrivningar ved utfording av nye utlån, unytta kredittar og garantiar.
- Reduksjon i nedskrivningar ved frårekning av utlån, unytta kredittar og garantiar.
- Auke eller reduksjon i nedskrivningar som skuldast endringar i inputvariablar, berekningsføresetnader, makroøkonomiske føresetnader og effekten av diskontering.

Utlån til kundar som banken kan overføre til bustadkreditforetak er etter IFRS 9 klassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat. Øvrig utlån til kundar er klassifisert til amortisert kost. Nedskrivning på unytta kredittar og garantiar er balanseført som gjeldsforpliktig i rekneskapen.

Utlån til kundar	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Tapsavsetningar pr. 01.01.2018	1.536	4.582	12.890	19.008
Overføringer:				-
Overføringer til steg 1	78	-78		-
Overføringer til steg 2	-363	363		-
Overføringer til steg 3		-63	63	-
Nye finansielle eignelutar utstedt eller kjøpt	226	9	463	698
Finansielle eignelutar som er frårekna i perioden	-177	-988		-1.165
Endringar i modell eller risikoparametre	-493	1.052	1.088	1.647
Tapsavsetningar pr. 31.12.2018	808	4.875	14.505	20.189

Utlån til kundar	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto balanseført engasjement pr. 01.01.2018	3.910.214	266.049	35.533	4.211.796
Overføringer:				-
Overføringer til steg 1	85.124	-85.124		-
Overføringer til steg 2	-191.516	191.516		-
Overføringer til steg 3		-3.131	3.131	-
Nye finansielle eignelutar utstedt eller kjøpt	441.045	32.608	823	474.475
Finansielle eignelutar som er frårekna i perioden	-35.275	-80.873		-116.148
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2018	4.209.591	321.044	39.488	4.570.123

Unytta kredittar og garantiar	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Tapsavsetninger pr. 01.01.2018	77	140		217
Overføringer:				-
Overføringer til steg 1	49	-49		-
Overføringer til steg 2	-8	8		-
Overføringer til steg 3				-
Nye finansielle eignelutar utstedt eller kjøpt	88	134		222
Finansielle eignelutar som er frårekna i perioden	-15	-38		-53
Tapsavsetninger pr. 31.12.2018	192	194	0	386

Unytta kredittar og garantiar	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto balanseført engasjement pr. 01.01.2018	183.680	31.438	1.704	216.822
Overføringer:				-
Overføringer til steg 1	23.104	-23.104		-
Overføringer til steg 2	-6.734	6.734		-
Overføringer til steg 3				-
Nye finansielle eignelutar utstedt eller kjøpt	263.751	20.873		284.624
Finansielle eignelutar som er frårekna i perioden	-196.982	-19.530	-982	-217.494
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2018	266.819	16.411	722	283.952

Utlån til kundar klassifisert til verkeleg verdi over utvida resultat	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Lån med pant i bustad				
Tapsavsetninger pr. 01.01.2018	383	1.005	913	2.300
Overføringer:				-
Overføringer til steg 1	26	-26		-
Overføringer til steg 2	-15	15		-
Overføringer til steg 3		-63	63	-
Nye finansielle eignelutar utstedt eller kjøpt	76	111	363	550
Finansielle eignelutar som er frårekna i perioden	-79	-249		-328
Endringar i modell eller risikoparametre	-88	488	1.175	1.575
Tapsavsetninger pr. 31.12.2018	303	1.281	2.514	4.097

Lån med pant i bustad	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto balanseført engasjement pr. 01.01.2018	3.077.344	77.393	9.496	3.164.233
Overføringer:				-
Overføringer til steg 1	54.132	-54.132		-
Overføringer til steg 2	-95.529	95.529		-
Overføringer til steg 3		-3.132	3.132	-
Nye finansielle eignelutar utstedt eller kjøpt	333.361	105.685	189	439.234
Finansielle eignelutar som er frårekna i perioden	-2.925	-80.873	-2.275	-86.073
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2018	3.366.383	140.469	10.542	3.517.393

Resultatførte tap på utlån, kredittar og garantiar	2018	2017
Perioden sin endring i individuelle nedskrivningar på utlån (2018: steg 3)	1.615	-16.825
Perioden sin endring i individuelle nedskrivningar på garantiar		1.000
Perioden sin endring i gruppeavsetningars		
Perioden sin endring i forventet tap (steg 1 og 2)	-266	
Perioden sin nedskrivning forventa tap på utlån til verkeleg verdi (steg 1)	304	
Perioden sin konstaterte tap, der det tidligare er føreteke individuelle nedskrivningar	377	15.541
Perioden sin konstaterte tap, der det ikke er føreteke individuelle nedskrivningar		115
Perioden sin innangång på tidlegere periodar sine konstaterte tap	-863	-62
Perioden sine tapskostnader	1167	-231

Individuelle nedskrivningar på utlån til kundar	2017
Individuelle nedskrivningar pr. 01.01	29 716
Konstaterte tap i perioden der det tidligare er føreteke individuelle nedskrivningar	-15 541
Endring individuelle nedskrivningar i perioden	
Nye individuelle nedskrivningar i perioden	710
Tilbakeføring av individuelle nedskrivningar i perioden	-1 995
Individuelle nedskrivningar pr. 31.12	12 890

Gruppevise nedskrivningar på utlån til kundar	2017
Gruppevise nedskrivningar pr. 01.01	19 476
Endring i gruppewise nedskrivningar i perioden	1 000
Gruppevise nedskrivningar pr. 31.12	20 476

Tapsutsette engasjement	2018	2017
Brutto misleghaldne lån – over 90 dagar	8 807	16 107
Individuelle nedskrivningar	2 000	1 504
Nedskrivning steg 1		
Nedskrivning steg 2		
Netto misleghaldne lån	6 807	14 603
Andre tapsmerka engasjement	48 097	29 826
Individuelle nedskrivningar	12 505	11 386
Nedskrivning steg 1		
Nedskrivning steg 2		
Netto tapsutsette ikkje misleghaldne lån	35 592	18 440
Netto tapsutsette engasjement	42 399	33 043

Note 8 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i ein gitt situasjon ikkje er i stand til å refinansiera seg i tilstrekkeleg grad til at banken kan møta sine forpliktingar. Det er i hovudsak 3 tilhøve som har innverknad på likviditetsrisiko;

1) balansestruktur: Banken har liten skilnad i omløpsfart og bindingstid på aktiva og passiva, og har såleis eit lågt refinansieringsbehov.

2) likviditeten i marknaden: Denne er vurdert til god.

3) kredittdverdigheit: Kredittdverdigheit kjem til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige element i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på same nivå som bankar ein kan samanlikna seg med.

**Avtalt løpetid for hovedpostar
i balansen**

	0 - 1 mnd	1 - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	Utan løpetid	Totalt
Kontantar og fordringar på sentralbankar						12 077	12 077
Utlån til og fordringar på kreditteinstitusjonar	250 100					250 100	
Netto utlån til og fordringar på kundar til amortisert kost - tapsnedskrivningar	18 888	37 857	264 795	615 234	3 633 348	- 20 189	4 570 122
Obligasjoner, sertifikat og liknande		61 943	63 067	124 643			249 653
Øvrige eignelutar						91 426	91 426
Sum eignelutar	268.988	99.800	327.862	739.877	3.633.348	83.314	5.153.189
Innskot frå og gjeld til kundar	1 917 908	1 071 369	263 731				3 253 008
Obligasjonskjeld		100 093	100 185	1 101 658			1 301 936
Øvrig gjeld						35 289	35 289
Anvarleg lånekapital			40 130				40 130
Fondsobligasjonskapital			36 939				36 939
Eigenkapital			40 116			445 771	485 887
Sum gjeld og eigenkapital	1.917.908	1.171.462	363.916	1.218.843	0	481.060	5.153.189
Netto likviditetskspesponering på balansepostar	-1 648 920	-1 071 662	- 36 054	- 478 966	3 633 348	- 397 746	0

Note 9 Valutarisiko

Banken har kun ein mindre kontantbeholdning på 2,1 mill. kr i samband med kjøp og sal av reisevaluta, og har elles ingen aktiva- eller passivapostar i utanlandsk valuta pr. 31.12.2018

Note 10 Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som kjem ved endringar i verdien på obligasjoner og eigenkapitalpapir som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringar ut over ramme skal godkjennast av banken sitt styre.

Note 11 Renterisiko i utlånsportefølja

Banken sine utlån og finansiering er i all hovudsak i flytande rente. Dette fører til ei avgrensa eksponering mot endringar i marknadsrente. Banken har for tida ikkje kundeengasjement med fast rente.

Note 12 Renterisiko

Tidspunkt fram til avtalt/truleg endring av rentevilkår

Post i balansen pr. 31.12.2018	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd.-1år	1-5år	over 5år	utan renteendr.	Sum
Kontantar og kontantekvivalentar	0	0	0	0	0	12 077	12 077
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	2 160	2 160
Utlån til og fordringar på kreditinstitusjonar	0	0	0	0	0	250.100	250.100
Utlån til og fordringar på kundar til amortisert kost	0	4 570 122	0	0	0	0	4 570 122
Obligasjoner, sertifikat, aksjar	42 278	182 473	24 902	0	0	58 342	307 995
Øvrige eignelutar	0	0	0	0	0	33 084	33 084
– nedskrivningar på utlån	0	0	0	0	0	- 20 189	- 20 189
Sum eignelutpostar	42.278	4.752.595	24.902	-	-	333.414	5.153.189
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	2 160	2 160
Gjeld til kreditinstitusjonar	0	0	0	0	0	1	1
Innskot frå og gjeld til kundar	0	3 253 008	0	0	0	0	3 253 008
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	0	1 301 936	0	0	0	0	1 301 936
Gjenkjøp obligasjonsgjeld	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld utan renteendring	0	0	0	0	0	35 289	35 289
Ansvarleg lånekapital	0	40 130	0	0	0	0	40 130
Fondsobligasjonskapital		36 939					36 939
Eigenkapital	0	0	40 116	0	0	445 771	485 887
Sum gjeld og EK	-	4.595.073	77.055	-	-	481.061	5.153.189
– herav i utanlansk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering i balansen	42 278	157 522	- 52 153	0	0	- 147 647	0

Post i balansen pr. 31.12.2017	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd.-1år	1-5år	over 5år	utan renteendr.	Sum
Kontantar og fordringar på sentralbanken	0	0	0	0	0	13 986	13 986
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	2 113	2 113
Utlån til og fordringar på kreditinstitusjonar	0	0	0	0	0	74 692	74 692
Utlån til og fordringar på kundar	0	4 215 990	0	0	0	0	4 215 990
Obligasjoner, sertifikat, aksjar	27 288	151 594	20 038	0	0	57 372	256 292
Øvrige eignelutar	0	0	0	0	0	36 805	36 805
– nedskrivningar på utlån	0	0	0	0	0	- 33 367	- 33 367
Sum eignelutpostar	27.288	4.367.584	20.038	-	-	149.488	4.564.398
– herav i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	2 113	2 113
Gjeld til kreditinstitusjonar	0	0	0	0	0	0	0
Innskot frå og gjeld til kundar	0	2 928 292	0	0	0	0	2 928 292
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	0	1 125 345	0	0	0	0	1 125 345
Gjenkjøp obligasjonsgjeld	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld utan renteendring	0	0	0	0	0	33 747	33 747
Ansvarleg lånekapital	0	43 330	0	0	0	0	43 330
Fondsobligasjonskapital	0	35 000	0	0	0	0	35 000
Eigenkapital	0	0	0	0	0	398 684	398 684
Sum gjeld og EK	-	4.131.967	-	-	-	432.431	4.564.398
– herav i utanlansk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering i balansen	27 288	235 617	20 038	0	0	- 282 943	0

Endring av rentevilkår

Renterisiko oppstår i samband med banken si utlåns- og innlånsverksemrd. Renterisiko er eit resultat av at rentebindingstida for banken si aktiva- og passivaside ikkje er samanfallande.

Note 13 Netto rente- og kreditprovisjonsinntekter

	2018	2017
Renter og liknande inntekter av utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar	1 720	832
Renter og liknande inntekter av utlån til og fordringar på kundar til amortisert kost	135 297	122 400
– Herav renteinntekter på Kasse/Drifts- og Bruksredittar	2 302	6 561
– Herav renteinntekter på Byggjelån	2 985	1 527
– Herav renteinntekter på Nedbetalingsslån	130 010	114 312
Renter og liknande inntekter av sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir	2 629	3 499
Sum renteinntekter og liknande inntekter	139.647	126.731
Renter og liknande kostnader på gjeld til kredittinstitusjonar	6	4
Renter og liknande kostnader på innskot frå og gjeld til kundar	21 084	19 633
Renter og liknande kostnader på utstedte verdipapir	25 109	19 006
Renter og liknande kostnader på ansvarleg lånekapital	1 242	2 928
Renter og liknande kostnader på fondsobligasjonskapital	1 702	
Andre rentekostnader og liknande kostnader	2 299	2 183
Sum rentekostnader og liknande kostnader	51.443	43.754
Netto rente- og kreditprovisjonsinntekter	88.204	82.977

Note 14 Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester

	2018	2017
Garantiprovisjon	1 478	1 317
Kreditformidling	1 908	1 277
Forsikring	2 580	2 234
Sparing og plassering	391	354
Betalingsformidling	5 284	5 449
Andre provisjonar og gebyr	1 259	558
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	12.900	11.189

Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapir som er omløpsmidlar

	2018	2017
Netto verdiendring og vinst/tap på sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir	- 171	- 105
Netto verdiendring og vinst/tap på aksjar og andre verdipapir med variabel avkastning	- 292	- 7 927
Netto verdiendring og vinst/tap på valuta	963	- 625
Netto verdiendring finansielle derivat	1 217	
Netto verdiendring og vinst/tap elles	344	- 395
Sum netto verdiendring og vinst/tap på valuta og vp. som er omløpsmidlar	2.061	-9.052

Andre driftsinntekter

	2018	2017
Driftsinntekter faste eigedomar	140	121
Andre driftsinntekter	14	205
Sum andre driftsinntekter	154	326

Note 15 Personalkostnader

		2018	2017
Løn		16.644	15.930
Pensjonar		1.613	3.427
Sosiale kostnader		4.302	4.180
Sum personalkostnader		22.559	23.537

2018 – banksjef	Løn m.v.	Utbetalt bonus	Pensjonskostnad	Lån og sikk. still.
Stig Gunnar Røthe	1.554	0	167	2.657

2018 – styret	Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Stein Kvarekvål – styreleiar	140	0	6.892
Hildegunn Reime – nestleiar	93	0	0
Olav Seim	73	0	0
Kathrine Løno Lahlum	63	0	3.481
Sofrid D. Midttun – tilsette repr.	63	0	2.025
Nils T. Ringheim – 1. vara	36	0	4.078
Marita Østrem – 2. vara	27	0	3.472
Elin Bryn – vara tilsette repr.	27	0	2388

2017 – banksjef	Løn m.v.	Utbetalt bonus	Pensjonskostnad	Lån og sikk. still.
Stig Gunnar Røthe	1279	10	161	1780

2017 – styret	Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Stein Kvarekvål – styreleiar	120	0	6.683
Hildegunn Reime – nestleiar	80	0	0
Ingrid Kløve-Graue	60	0	1.855
Olav Seim	60	0	0
Johanna R. Søvberg – tilsette repr.	60	0	1.367
Nils T. Ringheim – 1. vara	30	0	4.286
Kathrine Løno Lahlum – 2. vara	30	0	2.243
Sofrid D. Midttun – vara tilsette repr.	30	0	2141

Medlem i valnemnda får godgjering på kr 1.500 pr. møte.

Banksjef har ei plikt til å fratre stillinga ved fylte 65 år, og utan avtale om kompensasjon for tidleg pensjonering. Det er 6 mnd. gjensidig oppseilingstid. Banksjef har innskotsbasert pensjonsyting på lik linje med dei andre tilsette i banken. Dersom styret ber banksjef om å fratre stillinga, har banksjef rett på etterløn i 18 mnd. frå det tidspunktet han fråtrer.

Utanom dette er det ikkje noko anna form for særskilt vederlag ved opphøyr eller endring av tilsetjingstilhøve til banksjef eller til styreleiar, og det er heller ikkje avtalt spesielle former for bonus, overskotsdeling, opsjonar eller liknande til fordel for desse. Banken har ikkje inngått avtalar med tilsette eller tillitsvalde knytt til teikningsrettar, opsjonar eller tilsvarande rettar til kjøp eller sal av aksjar.

Antal årsverk i banken pr. 31.12.2018	20,2
Kostnader til rentesubsidiering av lån til tilsette i rekneskapsåret	222,0

Note 16 Andre administrasjons- og driftskostnader

	2018	2017
Driftskostnader faste eideomar	1 503	1 449
Andre administrasjonskostnader	22 499	21 754
-Kjøp eksterne tenester inklusive Eika	7 807	8 022
-IT kostnader	7 076	6 982
-Kontorekvisita, porto, telekostnader	716	649
-Reiser	369	255
-Marknadsføring	2 068	1 996
-Ekstern revisor	608	759
-Andre driftskostnader	3 855	3 091
Sum andre driftskostnader	24.002	23.203

Godtgjersle til ekstern revisor (inkl. meirverdiavgift)

Lovpålagd revisjon	598	660
Andre attestasjonstenester	110	99

Note 17 Skatt

	2018	2017
Betalbar inntektsskatt		
Resultat før skattekostnad	52 119	29 153
Permanente skilnader	- 2 520	6 201
Renter på hybridkapital ført direkte mot egenkapitalen	- 1 489	0
Virkning av implementering IFRS 9	14 141	0
Endring i mellombelse skilnader	- 267	6 106
Sum skattegrunnlag	61.984	41.460
Betalbar skatt	15.496	10.365
Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	15 496	10 365
Skatteeffekt av renter på hybridkapital ført mot eigenkapitalen	372	0
Skatteeffekt implementering IFRS 9 ført mot eigenkapitalen 01.01.2018	- 3 535	0
Endring utsett skatt over resultatet	200	- 1 527
For lite/(mykje) avsett skatt førre år	26	- 6
Årets skattekostnad	12.559	8.832
Resultat før skattekostnad	52 119	29 153
25 % skatt av:		
Resultat før skattekostnad	13 030	7 288
Permanente skilnader	- 630	1 550
Betalbar skatt på hybridkapital ført mot eigenkapitalen	372	0
Skatteeffekt på andre postar ført direkte mot eigenkapitalen	- 239	0
For lite/(mykje) avsett skatt førre år	26	- 6
Skattekostnad	12.559	8.832
Effektiv skattesats (%)	24 %	30 %
Endring balanseført utsett skatt		
Balanseført utsett skatt 01.01	1 548	3 021
Resultatført i perioden	200	- 1 527
Skatt på verdiendringar over utvida resultat	7	54
Balanseført utsett skatt 31.12	1.756	1.548
Utsett skatt		
Driftsmidlar	1 962	2 432
Pensjonsytingar	- 343	- 490
Finansielle derivat	721	626
Fondsobligasjon til verkeleg verdi	- 386	- 700
Avsetjing til forpliktelsar	- 335	- 450
Rentebærende verdipapir tilgjengeleg for sal	0	130
Utlån til verkeleg verdi over utvida resultat (ECL 12 mnd.)	61	0
Renteberande verdipapir til verkeleg verdi over utvida resultat	76	0
Sum utsett skatt	1.756	1.548
Resultatført utsett skatt		
Driftsmidlar	- 471	- 858
Pensjonsytingar	148	- 231
Finansielle derivat	94	- 389
Fondsobligasjon til verkeleg verdi	314	- 99
Avsetjing til forpliktingar	115	50
Sum endring utsett skatt	200	-1.527

Note 18 Kategoriar av finansielle instrument

	Amortisert kost	Verkeleg verdi over resultatet	Verkeleg verdi over utvida resultat	Bestemt rekne- skapsført til verkeleg verdi	Totalt
31.12.2018					
Finansielle eignelutar					
Kontantar og kontantekvivalentar	12 077				12 077
Utlån til og fordringar på kreditteinstitusjonar	250 100				250 100
Utlån til og fordringar på kundar	1 036 637		3 513 296		4 549 933
Sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning			249 653		249 653
Aksjar, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning	58 342				58 342
Finansielle derivat	2 883				2 883
Sum finansielle eignelutar	1.298.814	61.225	3.762.949	0	5.122.988
Finansiell gjeld					
Gjeld til kreditteinstitusjonar					0
Innskot frå og gjeld til kundar	3 253 008				3 253 008
Gjeld ved utskriving av verdipapir	1 301 936				1 301 936
Ansvarleg lånekapital	40 130				40 130
Fondsobligasjonskapital				36 939	36 939
Sum finansiell gjeld	4.595.074	0	0	36.939	4.632.013

	Amortisert kost	Verkeleg verdi over resultatet	Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal	Bestemt rekne- skapsført til verkeleg verdi	Totalt
31.12.2017					
Finansielle eignelutar					
Kontantar og kontantekvivalentar	74 052				74 052
Utlån til og fordringar på kreditteinstitusjonar	14 625				14 625
Utlån til og fordringar på kundar	4 178 430				4 178 430
Sertifikat, obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning			198 685		198 685
Aksjar, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning		13 310	44 063		57 373
Finansielle derivat	0	2 505	0		2 505
Sum finansielle eignelutar	4.267.107	15.815	242.748	0	4.525.670
Finansiell gjeld					
Gjeld til kreditteinstitusjonar					0
Innskot frå og gjeld til kundar	2 928 099				2 928 099
Gjeld ved utskriving av verdipapir	1 124 438				1 124 438
Ansvarleg lånekapital	40 000				40 000
Fondsobligasjonskapital				37 799	37 799
Sum finansiell gjeld	4.092.537	0	0	37.799	4.130.336

Note 19 Verkeleg verdi finansielle instrument vurdert til amortisert kost

Verkeleg verdi og bokført verdi av finansielle eignelutar og skyldnader

	31.12.18	31.12.17	
	Balanseført verdi	Verkeleg verdi	Balanseført verdi
Eignelutar bokført til amortisert kost			
Kontantar og fordring på sentralbankar	12.077	12.077	74.052
Utlån og fordringar på kreditinstitusjonar	250.100	250.100	14.065
Utlån til kundar	4.549.934	4.549.934	4.178.430
Sum eignelutar vurdert til amortisert kost	4.812.111	4.812.111	4266547
Skyldnader bokført til amortisert kost			
Innskot frå kundar	3 253 008	3 253 008	2 928 099
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 301 936	1 301 936	1 124 438
Ansvarleg lånekapital	77 069	77 069	77 799

Note 20 Opplysningar om verkeleg verdi av finansielle instrument

Tabellen nedanfor viser finansielle instrument til verkeleg verdi etter verdettingsmetode. Dei ulike nivåa er definert som følgjer:

- Nivå 1: Verkeleg verdi vert målt ved bruk av kvoterte prisar frå aktive marknader for identiske finansielle eignelutar.
- Nivå 2: Verkeleg verdi vert målt ved bruk av anna observerbar informasjon enn den som er nyttig på nivå 1.
- Nivå 3: Verkeleg verdi vert målt ved bruk av informasjon som ikkje baserer seg på observerbare marknadsdata.

	31.12.2018			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eignelutar til verkeleg verdi over utvida resultat				
Utlån og fordring på kundar			3 513 599	3 513 599
Sertifikat og obligasjoner		249 653		249 653
Aksjar			58 342	58 342
Finansielle eignelutar til verkelig verdi over resultatet				
Finansielle derivat		2 883		2 883
Sum eignelutar til verkeleg verdi	0	252.536	3571941	3.824.477
Finansielle skyldnadar som er øyremarka til verkeleg verdi over resultat				
Ansvarleg lånekapital		36 543		36 543
Sum skyldnader til verkeleg verdi	0	36.543	0	36.543

	31.12.2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal				
Aksjar			44 062	44 062
Sertifikat og obligasjoner		198 685		198 685
Finansielle eignelutar til verkelig verdi over resultatet				
Finansielle derivat		2 505		2 505
Finansielle eignelutar haldne for omsetning				
Aksjar	13 310			13 310
Sum eignelutar til verkeleg verdi	13.310	201.190	44.062	258.562
Finansielle skyldnadar øyremarka til verkeleg verdi over resultatet				
Ansvarleg lånekapital		37 799		37 799
Sum skyldnader til verkeleg verdi	0	37.799	0	37.799

Nedanfor forklarer vi prinsippa som ligg til grunn for å fastsetja verkeleg verdi for finansielle instrument i nivå 2 og 3, dvs. der observerbare marknadsprisar ikkje er nyttig.

Finansielle instrument klassifisert i nivå 2 og 3

Sertifikat og obligasjoner

Sertifikat og obligasjoner er verdsett til marknadsverdi basert på innhenta informasjon frå meklarar av obligasjoner i marknaden. Verdsetting av obligasjoner og sertifikat blir rekna basert på meklaren sitt beste skjøn med omsyn til omsetningskurs på balansedagen.

Aksjar og aksjefond

Verkeleg verdi på investeringar i aksjar og verdipapirfond er basert på observerbare verdiar på dei underligjande plasseringane.

Finansielle derivat

Finansielle derivat er verdsett til marknadsverdi basert på innhenta informasjon frå seljar av det finansielle derivatet.

Marknadsverdien blir rekna med grunnlag i den midtpriis det einskilde meklarføretak fastset basert på aktuelle kursar i marknaden på rapporteringstidspunktet.

Note 21 Sertifikat og obligasjonar

	Kostpris	Verkeleg verdi	Bokført verdi	Gj.snitt eff. rente
2018				
Obligasjonsportefølje				
Stat / statsgaranterte	99.876	99.924	99.924	0,43 %
Kommune / fylke	57.224	57.147	57.147	1,64 %
Bank og finans	29.045	29.173	29.173	1,98 %
Obligasjonar med fortrinsrett	62.963	63.409	63.409	1,63 %
Sum obligasjonsportefølje	249.108	249.653	249.653	1,54 %
Herav børsnoterte verdipapir	202.031	202.406	202.406	1,41 %
2017				
Obligasjonsportefølje				
Kommune / fylke	65.987	66.089	66.089	1,16 %
Bank og finans	40.014	40.134	40.134	1,49 %
Obligasjonar med fortrinsrett	67.057	67.441	67.441	1,28 %
Multilaterale utviklingsbanker	25.108	25.021	25.021	1,00 %
Sum obligasjonsportefølje	198.166	198.685	198.685	1,24 %
Herav børsnoterte verdipapir	198.166	198.685	198.685	1,24 %

Banken sine obligasjonar er klassifisert som "tilgjengeleg for sal, med verdiendring over eigenkapitalen".

Obligasjonsporteføljen er verdsett til verkeleg verdi og løpende endring i verdiane vert bokført over eigenkapitalen og vist i "totalresultatet" som "endring på finansielle eignelutar tilgjengeleg for sal". Realisert vinst/tap ved sal av obligasjonar vert resultatført.

Gjennomsnittleg effektiv rente er rekna ut frå innbetalte renter i løpet av året sett i høve til gjennomsnittleg bokført verdi av porteføljen.

Note 22 Aksjar, eigenkapitalbevis og fond

	2018
Aksjar, eigenkapitalbevis vurdert til verkeleg verdi	58 342
Sum aksjar, eigenkapitalbevis og fondsandalar	58.342

Behaldningsendringar aksjar og andelar som er anleggsmidlar

Inngåande balanse 01.01	57 372
Realisert vinst/tap	3 424
Urealisert vinst/tap ført mot resultatet	- 2 963
Urealisert vinst/tap ført mot utvida resultatet	1 172
Investering	13 808
Sal	- 14 471
Utgående balanse pr. 31.12	58.342

Aksjeporerefølje Navn	31.12.2018		31.12.2017	
	Antall aksjar	Bokført verdi	Antall aksjar	Bokført verdi
SDC	2.971	1.519	2.911	1.301
Eika Gruppen	43.859	5.373	43.859	5.215
Eksportfinans	1.050	20.013	1.050	20.013
Gjensidige Forsikring	3.253	440	3.253	376
Eika BoligKreditt	5.411.709	22.729	3.930.979	16.770
VIPPS (BANK ID Norge)	1.475	5.837	80	127
Destinasjon Voss	33	100	33	100
Voss Bedriftsser	5	5	5	5
Næringshagen Voss	1.500	150	1.500	150
VossaLøysinga	5	5	5	5
SKAGEN Vekst A	-	-	702	1.731
SKAGEN Global A	-	-	1.017	1.730
Eika Spar	-	-	633	4.031
EIKA Global	-	-	2.306	4.065
SKAGEN Kon-Tiki	-	-	1.899	1.753
Selvaag Bolig	-	-	-	-
VN Norge	-	1.171	-	-
Eiendomskreditt	8.212	1.000	-	-
Sum aksjeporerefølje		58.342		57.373

Note 23 Finansielle derivat

Banken utstedte i 2010 eit evigvarande ansvarleg lån på 35 mill. kr. Det ansvarlige lånet har fastrente på 8,15% frem til calldato i mai 2020. Lånet er rentesikra med ein rentebyteavtale der banken betaler 3 mnd NIBOR + 3,90 % i byte mot fastrente. Rentebyteavtalen er vurdert til verkeleg verdi i balansen, og verdiendinga inngår i resultatrekneskapen under posten "Netto verdiendring og gevinst/(tap) på valuta og finansielle instrument".

	31.12.2018		31.12.2017	
	Nominell verdi	Positiv marknadsverdi	Nominell verdi	Positiv marknadsverdi
Renteswap	35.000	2.883	35.000	2.505

Note 24 Varige driftsmidlar

	Utstyr og transport midlar	Fast eigedom	Immaterielle eignelutar	Sum
Kostpris pr. 01.01.17	7.366	46.331	23.716	77.413
Tilgang	1.595	0	0	1.595
Avgang til kostpris	-642	0	0	-642
Utrangeret til kostpris	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.17	8.319	46.331	23.716	78.366
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.17	5.268	19.695	23.716	48.679
Bokført verdi pr. 31.12.17	3.051	26.636	0	29.687
Kostpris pr. 01.01.18	8.319	46.331	23.716	78.366
Tilgang	103		0	103
Avgang til kostpris	-573	0	0	-573
Utrangert til kostpris	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.18	7.849	46.331	23.716	77.896
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.18	5.879	22.102	23.716	51.697
Bokført verdi pr. 31.12.18	1.970	24.229	0	26.199
Avskrivningar 2017	619	2.429	3.999	7.047
Avskrivningar 2018	611	2.407	0	3.018
Avskrivningsprosent	10% - 33%	5% - 10%	20 %	

I samband med overgang til IFRS er overgangsregel om bruk av marknadsverdi som ny kostpris på implementeringstidspunktet brukt for bygningen. Bygningen er verdsett til verkelig verdi i samband med ekstern takst pr. 01.01.10. Dette medførte ein auke på 19,8 mill. kr av balanseført verdi på bygningen. Nedskrivnen verdi pr. 31.12.2018 er 14,1 mill. kr.

Note 25 Forskotsbetalte kostnader og opprente inntekter

	2018	2017
Opprente, ikkje mottekne inntekter	1 066	6 672
Andre forskotsbetalte, ikkje påløpne kostnader	1 172	2 370
Andre eignelutar	1 764	-
Sum forskotsbetalte, ikkje påløpne kostnader og opprente, ikkje mottekne inntekter	4.002	9.042

Note 26 Innskot og gjeld til kundar og kredittinstitusjonar

Innlån frå kredittinstitusjonar til amortisert kost
 Innskot og andre innlån frå kundar til amortisert kost
 Sertifikatgjeld
 Obligasjonskjeld

	2018	2017
1	1	0
3 253 008	3 253 008	2 928 292
0	0	50 000
1 301 936	1 301 936	1 075 345

Banken har ikkje innskot eller gjeld til kundar i utanlandsk valuta.

Note 27 Verdipapirgjeld

Endringar i verdipapirgjeld	2017	Emittert	Forfalt/innløyst	Øvrige	2018
				endringar	
Sertifikatgjeld, pålydande	50.000	100.000	150.000	-	
Obligasjonskjeld, pålydande	1.075.000	375.000	150.000	1.300.000	
Periodiserte renter	1.089			1.935	1.935
Sum verdipapirgjeld	1.126.089	475.000	300.000	1.935	1.301.935

Forfall	Type papir	Beløp	Forfallstidspunkt verdipapirgjeld		
			Vilkår 3 mnd	Nibor med tillegg av	
15.03.2019	Obligasjon	100.000	0,95 %		
28.08.2019	Obligasjon	100.000	0,75 %		200.000
16.03.2020	Obligasjon	100.000	1,10 %		
14.09.2020	Obligasjon	100.000	0,90 %		200.000
31.03.2021	Obligasjon	150.000	0,79 %		
10.09.2021	Obligasjon	150.000	0,81 %		300.000
31.03.2022	Obligasjon	150.000	0,90 %		
09.09.2022	Obligasjon	125.000	0,92 %		275.000
10.03.2023	Obligasjon	150.000	0,90 %		
12.09.2023	Obligasjon	175.000	0,88 %		325.000
Sum verdipapirgjeld					1.300.000

Banken har ikkje innskot eller gjeld til kundar i utanlandsk valuta.

Note 28 Anna gjeld

	2018	2017
Anna gjeld		
Bankremisser	1.023	1.686
Betalingsformidling	3.596	6.252
Skyldig offentlege avgifter	986	274
Eigne aksjar til kostpris	1.739	1.157
Mellomrekning tinglysing/ engasjement	1.594	2.563
Leverandørgjeld	3.173	2.738
Anna gjeld elles*	4.169	10.851
Sum anna gjeld	16.280	25.521

* Anna gjeld elles innehold for 2017 også betalbar skattekjeld. For 2018 er denne posten ført under Forpliktingar ved skatt.

Note 29 Pensjon

Pensjonskostnader i året	2018	2017
Noverdi av pensjonar opptent i perioden	0	0
Rentekostnader av påløpne forpliktingar	0	0
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	0	0
Netto pensjonskostnader i året	0	0
Løpende kostnader ny AFP	164	217
Avsett restkostnad gammal AFP-ordning	0	0
Premiebetaling ny innskotsordning	1 449	1 339
Avsett usikra pensjonsforpliktning	0	1 871
Netto pensjonskostnader	1.613	3.427
 Usikra pensjonsforpliktning		
Avsett framtidige pensjonytingar	- 1 151	- 1 684
Pensjonsmidlar (til marknadsverdi)	0	0
Netto pensjonsmidlar	- 1 151	- 1 684
Ikkje resultatførte estimatavvik	0	0
Arbeidsgjeveravgift	- 220	- 278
Balanseført pensjonsforpliktning	-1.371	-1.962

Styret i banken vedtok hausten 2008 at alle tilsette i banken som pr. 01.01.09 var under 60 år skulle gå over frå yttingsbasert til innskotsbasert pensjon.

Alle tilsette i banken har ei innskotsbasert pensjonsordning med maksimale satsar.

Banken si pensjonsordning vert handsama i samsvar med "Norsk Regnkapsstandard for Pensjonskostnader", og løpende premie vert kostnadsført.

Dei tilsette er med i "Fellesordningen for Avtalefestet Pensjon". Reknapsmessig vert denne AFP-ordninga handsama som ei innskotsbasert ordning, med løpende kostnadsføring av betalt premie.

Pensjonsordninga i banken stettar krava i lov om obligatorisk tenestepension.

Avsetjing til usikra pensjonsforpliktning gjeld pensjonsforpliktning til tidlegare banksjefar.

Note 30 Ansvarleg lånekapital

Opptaksår	Pålydande	Rente	Innløysningsrett	2018	2017
2015 Ordinær ansvarleg lån	40.000	3 mnd NIBOR + 2,05 %	call opsjon 24.02.2020	40.130	40.000
2010 Fondsobligasjonslån 1)	35.000	Fastrente 8,15 %	call opsjon 12.05.2020	36.939	37.799
2018 Fondsobligasjonslån 2)	40.000	3 mnd NIBOR + 3,45 %	call opsjon 09.03.2023	40.115	0

Ansvarleg lånekapital

1) Fondsobligasjon klassifisert som gjeld inngår i banken sin kjernekapital med NOK 14 000 av pålydande NOK 35 000 (2017: NOK 17 500).

2) Fondsobligasjonslån som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktning i henhold til IAS 32, er klassifisert som eigenkapital og inngår i sin heilskap i banken sin kjernekapital.

Endring i ansvarleg lånekapital	2017 Emittert	Forfalt/innløyst	Øvrige endringer	2018
Ordinær ansvarleg lånekapital, pålydande	40.000			40.000
Fondsboligasjonslån, pålydande	35.000	40.000		75.000
Verdijusteringer	2.929			-745
Sum ansvarleg lån og fondsobligasjonslån	77.929	40.000		-745
				117.184

Ansvarleg lån vurdert til amortisert kost	Pålydande	2018	2017
Ansvarleg lån	40.000	40.000	40.000
Periodiserte renter		130	0
Sum ansvarlege lån vurdert til amortisert kost		40.130	40.000

Ansvarleg lån bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi	Pålydande	2018	2017
Fondsboligasjon	35.000	35.000	35.000
Verdiregulering renter		1.543	2.799
Verdiregulering kreditspread		0	0
Påløpne renter		396	
Sum ansvarlege lån bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi		36.939	37.799

Netto gevinst/(tap) på ansvarleg lånekapital bestemt rekneskapsført til verkeleg verdi inngår i posten "Netto verdiendring og gevinst/(tap) på valuta og finansielle instrument

Fondsboligasjon klassifisert som eigenkapital	Pålydande	2018	2017
Fondsboligasjonslån	40.000	40.000	0
Periodiserte renter		115	0
Sum ansvarlege lån klassifisert som eigenkapital		40.115	0

Note 31 Eigenkapital

Banken sin aksjekapital på 9 500 000 kr består av 1 900 000 aksjar à 5 kr pr. aksje.

Banken sine vedtekter § 2-2, 3. ledd har følgjande reglar om maksimum eigarandel:

"Ingen kan eiga meir enn 10% av aksjekapitalen i banken".

I tillegg har banken sine vedtekter §3-6 følgjande reglar om røysterett:

"På generalforsamlinga kan ingen røysta for meir enn ein tidel av alle aksjar med røysterett eller gje fleire røyster enn ein femdel av dei røystene som er representerte på generalforsamlinga. Likt med aksjeeigarane sine eigne aksjar skal ein rekna aksjar som er eigde av personar, selskap eller andre som står i eit slikt forhold til aksjeeigaren som nemnt i finansføretakslova § 6-5.

I tillegg er røysteretten i generalforsamlinga avgrensa slik:

- 1 - 200 aksjar gjev ei røyst
- 201 - 400 aksjar gjev to røyster
- 401 - 800 aksjar gjev tre røyster
- 801 - 2 000 aksjar gjev fire røyster

Fleire enn 2 000 aksjar gjev fem røyster som er det høgste røystetal nokon kan ha".

Aksjonærar som eig meir enn 1% av aksjane i banken

	Antal aksjar	Eigarandel
Voss Sparebank	189 980	10,00 %
Bergen Kommunale Pensjonskasse	90 000	4,74 %
MP Pensjon PK	87 181	4,59 %
Haugaland Kraft pensj.	64 069	3,37 %
August Ringvold Agenturer	46 771	2,46 %
Bjørkehagen AS	36 000	1,89 %
Wergeland Holding AS	31 413	1,65 %
Sparebank 1 SR-Bank	31 000	1,63 %
Anders Vaksdal	30 050	1,58 %
Kristian Hodne AS	27 116	1,43 %
Skogsborg AS	20 440	1,08 %
Joh. Rasmussen & Racine AS	20 000	1,05 %
Limone AS	18 992	1,00 %

Aksjar eigd av tillitsvalde, leiande tilsette og personleg nærståande av desse

Styret:

Kvarekval, Stein	100
Reime, Hildegunn	220
Seim, Olav	1 440
Lahlum, Kathrine Løno	80
Midttun, Solfrid Dagestad	20

Leiande tilsette:

Stig Gunnar Røthe	4 040
Andre leiande tilsette	4 626

Note 32 Garantiar

	2018	2017
Betalingsgarantiar	17 210	17 238
Kontraktsgarantiar	68 915	59 602
Andre garantiar	6 485	7 224
Sum garantiar overfor kundar	92.610	84.064
Garantiar Eika Boligkreditt	11 395	12 464
Sum garantiar	104.005	96.528

Rammeavtale med Eika Boligkreditt AS

Banken stiller garanti for lån som kundane våre har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innanfor 60 % av panteobjektet. Banken sine kundar har pr 31.12.18 lån for 424,1 mill. kroner hjå EBK. Garantibeløpet til EBK er todelt: Tapsgaranti: Samla tapsgaranti er avgrensa til 1 % av banken sin utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporføljen dersom den er lågare enn 5 millioner kroner. Banken plikter å dekka 80 % av konstaterte tap på lån i portefølje formidla til EBK, og EBK kan motrekna overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eigarbankar, proratarisk fordelt ut frå den einskilde bank sin andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tap blir konstatert, i ein periode på inntil 12 månader frå tap er konstatert. Saksgaranti: Gjeld for heile lånbeløpet frå banken ber om utbetaling til trygd for pantet har oppnådd rettsvern. Banken har ei likviditetsforpliktning mot EBK. EBK har i sin risikostrategi krav om at overskotslikviditeten minimum skal dekka 75 % av likviditetsbehovet dei komande 12 månader. I tillegg skal EBK sin overskotslikviditet vera minimum 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktinga er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktinga om kjøp av OMF frå EBK blir kun utløyst dersom marknadssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiera likviditetsbehovet i OMF-marknaden, og difor må utferda obligasjonar direkte til eigarbankane. Pr. 31.12.2018 var likviditetsforpliktinga til EBK berekna til 0. Banken har kjøpt aksjar i EBK for 6,2 millionar kroner i 2018 for at EBK skal nå sitt kapitalmål. For desse 2 garantiane mottek banken ein årleg provisjon. Garantiavtalane er standardavtalar for alle eigarbankane i EBK.

Note 33 Hendingar etter balansedagen

Det er ikkje kome fram informasjon om vesentlege tilhøve som var inntreft eller førelåg allereie på balansedagen 31.12.2018, og fram til styret si endelige handsaming av rekneskapen 26.02.2019.

Note 34 Transaksjonar med nærståande partar

Det føreligg ingen transaksjonar med nærståande partar som har hatt vesentleg innverknad på verksemda si stilling eller resultat i løpet av rekneskapsåret.

Årsrekneskapen for perioden 01.01 - 31.12.2018 for Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

STADFESTING FRÅ STYRET OG BANKSJEF

Me stadfestar at banken sin årsrekneskap for 2018 etter vår beste meining er utarbeida i samsvar med gjeldande rekneskapsstandardar, og at opplysningane i rekneskapen gjev eit rettvisande bilet av banken sine eignelutar, gjeld, finansielle stilling og resultat som heilskap.

Styret si årsmelding gjev rettvisande oversikt over utviklinga, resultatet og stillinga til banken saman med ei utgreiing av dei mest sentrale risiko- og usikkerheitsfaktorane banken står overfor.

Voss, 26. februar 2019

Stein Kvarekvål
Styreliar

Olav Seim

S. Dagestad Midttun
Solfrid Dagestad Midttun
Tilsette sin repr.

Hildégunn Reime
Nestleiar

Kathrine Løno Lahlum

Stig Gunnar Røthe
Banksjef

Retningslinjer for, og erklæring om fastsetjing av løn og anna godtgjering til leiande tilsette

Retningslinjer for godtgjering:

Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA har etablert eigne retningslinjer for godtgjering i samsvar med Finansføretakslova, «Forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltingsselskap for verdipapirfond» og rundskriv frå Finanstilsynet, som gjeld alle tilsette i banken. Hovudgodtgjeringa er fast løn. Verken leiatar eller andre tilsette i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA har insentivløn. Det er laga eigne retningslinjer for eventuell bonus, som skal vera eit likt kronebeløp for alle tilsette der storleiken er maksimert til 1,5 gonger månadsløn pr. år pr. tilsett, etter reglane i ovannemnde forskrift.

Banken skal ha ei godtgjeringsordning som

- bidreg til at banken kan få tak i og halda på den kompetansen banken treng for å nå sine overordna mål
- er i samsvar med banken sine langsigktige interesser
- bidreg til å fremja og gje insentiv til god styring og kontroll med banken sin risiko
- hindrar høgare risikotaking enn banken sin risikotoleranse definert i risikopolicy og andre styrande dokument
- ikkje inneholder aksjebaserte ytingar omtalt i allmennaksjelova §6-16a 1. ledd 3. punkt.

Godtgjeringsordninga skal fremja og gje insentiv til god styring og kontroll på kort og lang sikt, og skal bidra til å unngå interessekonflikt spesielt mellom risikotaking og kontroll.

Erklæring:

Styret erklærer å ha nytta desse retningslinjene ved fastsetjing av løn og anna godtgjering for rekneskapsåret 2018.

Godtgjering til leiande tilsette:

Vedtaksprosessen:

Styret har ein årleg gjennomgang med fastsetjing av godtgjering til adm. banksjef. Dette kjem i staden for eit eige godtgjeringsutval, som banken etter ovannemnde forskrift ikkje var pålagd å ha for 2018. Godtgjeringsutvalet er etablert frå 1.1.2019. Styret handsamar i tillegg eventuelle endringar i banken sine generelle tilleggsytingar som pensjons- og forsikringsordningar.

Godtgjering til adm. banksjef:

Adm. banksjef si løn og andre økonomiske ytingar vert fastsett årleg av styret. I vurderinga av ytingane tek ein med utgangspunkt i retningslinjene også vurdering av oppnådd resultat, individuelle prestasjonar saman med utvikling av lønsnivå i samanliknbare stillingar.

Adm. banksjef sine ytingar består av:

- fast løn
- variabel godtgjering (bonus likt med resten av dei tilsette)
- pensjonsordning
- naturalytingar

Eventuell bonus er det styret som tildeler med likt beløp til alle tilsette i banken. Utgangspunktet er oppnådd resultat målt mot vedtekne retningslinjer.

Adm. banksjef er medlem av banken si innskotsbaserte pensjonsordning for løn inntil 12 G, fram til avgang. Pensjonsordninga i banken pr. 31.12.18 er ei innskotsbasert ordning med maksimale satsar. Banken har ikkje teikna eiga pensjonsforsikring for å yta pensjon til adm. banksjef utover denne.

I samsvar med arbeidsavtale av 23.10.17 er aldersgrense for stillinga 65 år, med rett og plikt til å gå frå stillinga. Dersom adm. banksjef etter krav frå styret må fratre stillinga si, har han rett til etterløn i 18 månader frå det tidpunktet han forlet stillinga.

Retningslinjer for 2019:

Styret finn ikkje grunn til å endra retningslinjer for praktisering av leiarlønningar for 2019.

Voss, 26. februar 2019

Styret i Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

Stein Kvarckvål

Styreleiar

Olav Seim

Kathrine Løno Lahlum

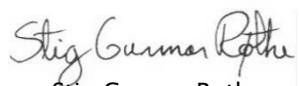
Hildegunn Reime

Nestleiar

Solfrid Dagestad Midttun

Tilsette sin repr.

Stig Gunnar Røthe

Banksjef

Til generalforsamlinga i VOSS VEKSEL- OG LANDMANDSBANK ASA

RSM Norge AS

Strandavegen 11, 5705 Voss
Pb 136, 5701 Voss
NO 982 316 588 MVA

T +47 56 52 04 00
F +47 56 52 04 01
www.rsmnorge.no

Melding frå uavhengig revisor

Uttale om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Me har revidert VOSS VEKSEL- OG LANDMANDSBANK ASA sitt årsrekneskap som er samansett av balanse per 31. desember 2018, og resultatrekneskap, oppstilling over endringar i eigenkapital og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret som er avslutta per denne datoene og notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår mening er den vedlagte årsrekneskapen utarbeidd i samsvar med lov og forskrifter og gjev eit rettvisande bilet av selskapet si finansielle stilling per 31. desember 2018 og av resultatet og kontantstraumar for rekneskapsåret som er avslutta per denne datoene i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsett av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Me har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter i samsvar med desse standardane er skildra i Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen. Me er uavhengige av selskapet slik det er pålagt i lov og forskrift, og har utøvd våre øvrige etiske forpliktingar i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale tilhøve ved revisjonen

Sentrale tilhøve ved revisjonen er dei i tilhøve som me meiner har størst innverknad på revisjonen av årsrekneskapen for 2018. Desse tilhøva vart handsama ved vår utføring av revisjonen og då me gjorde vår vurdering om årsrekneskapen som heilskap. Me konkluderer ikke særskilt på desse tilhøva.

Utgreiing av sentrale tilhøve

Nedskrivning for tap på utlån og fordringar på kundar, under dette noteinformasjon ved iverksetjing av IFRS 9

Utlån utgjer ein vesentleg del av verdien av eignelutar i balansen.

Banken sine rutinar og system for å fylgja med på utlån og identifisering av utlån med trond for nedskrivning samt vurderinga av disse utlånnene er sentrale. Leiinga si bruk av skjønn knyta til dei føresetnadane ved utrekning av nedskrivningsbeløp er ein del av desse rutinane og systema. Bruk av skjønn kan ha verknad på årsresultatet i rekneskapen. Skjønn kan også ha innverknad på å overhalde kapitaldekningsregelverket. Me har fokus på verdien av utlån til kundar på grunn av at utlån utgjer ein vesentleg del av balansen samt tydinga av det skjønn leilinga utøver som del av rutinen ved vurderinga av behov for nedskrivning.

Etter IFRS 9 skal banken fordela engasjementa i 3 steg ved utrekning av forventa tap (ECL) på utlån og garanti som er omfatta av nedskrivningsreglene. Ved utrekning første gong og dersom kreditrisikoen ikkje har auka vesentleg, skal engasjementa vera plassert i steg 1 og det skal avsetjast for 12-månadar forventa tap. Dersom kreditrisikoen har auka vesentleg skal engasjementa vera overført til steg 2 og det skal avsetjast for forventa tap over heile levetida. Dersom kreditrisikoen vert meir svekka og engasjementa enten er i misleghald eller det vert føreteke individuell nedskrivning, skal engasjementa vera overført til steg 3. Ved individuelle nedskrivningar

skal nedskrivningsbeløpet utrekna som forskjellen mellom utlånet sin balanseførte verdi og nåverdien av framtidige kontantstraumar. Desse vurderingane er i stor grad påverka av skjønn.

Me har i revisjonen særleg fokus på:

- Leiinga sin prosess for identifikasjon av utlån som skal verta overført til steg 3
- Leiinga sin prosess for oppfølging av banken sine største engasjement
- Dei føresetnadane som leiinga legg til grunn ved utrekning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- Dei prosesser leiinga har sett i verk for utrekning av nedskrivingar for utlån i steg 1 og 2

Sjå note 6 og 7 til årsrekneskapen for utgreiing av banken sin kreditrisiko og nedskriving av utlån til kunder.

Revisjon av sentrale tilhøve

Våre revisjonshandlingar inkluderer forståing og testing av den interne kontroll og effektiviteten av dei viktigaste kontrollane innanfor utlån og prosedyre for nedskriving for muleg tap på lån. Vår testing av kontrollane gjev oss eit grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfangset av våre andre revisjonshandlingar. Me har skaffa oss ei forståing av banken sin kreditpolicy, og evaluert prosessane for identifisering av behov for nedskriving iht. IFRS 9. Me konkluderte med at me kunne basere oss på desse kontrollane i vår revisjon.

Me har kontrollert at banken overheld rutinane i kreditprosessen på eit utval av kundar med fokus på betjeningservne og trygd. For eit utval av misleghaldne og tapsutsette engasjement har me kontrollert leiinga sin prognose for kontantstraumar og verdivurdering av trygd. Me har evaluert konsistensen av dei viktigaste føresetnadane, og samanlikna desse med vår eigen forståing av dei aktuelle bransjar og miljø. Me har vurdert leiinga sine utrekningar for å verifikasiere nøyaktigheten av rekneskapsførte nedskrivingar.

I tillegg har me på et utval av friske engasjement vurdert om låntakar sin betjeningservne og trygd er tilfredsstilande, og at det ikkje føreligg indikasjonar på behov for nedskriving. Utvalet er basert på oversikt over banken sine største engasjement, løvingsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

For nedskrivningsbeløp i steg 1 og 2 er utrekning gjennomført basert på et modellverk. Me har vurdert modellverket og teke stilling til kor relevant og kor rimeleg føresetnadane som er nyttig i utrekningane er. Nivået på nedskrivingar i steg 1 og 2 er blant anna vurdert mot liknande bankar og banken sine andre utlån i porteføljen.

Totalt sett samsvarande vår vurdering av banken sine totale nedskrivingar med leiinga si vurdering. Me har også vurdert opplysningsane i noteinformasjon til årsrekneskapen når det gjeld nedskriving og kreditrisiko (sjå note 6 og 7).

Anna informasjon

Leiinga er ansvarleg for anna informasjon. Anna informasjon gjeld årsmelding, herunder utgreiing om føretaksstyring og samfunnsansvar, men gjeld ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje anna informasjon, og me attesterer ikkje anna informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lesa anna informasjon med det føremål å vurdera om det føreligg vesentleg inkonsistens mellom anna informasjon og årsrekneskapen, kunnskap me har opparbeida oss under revisjonen, eller om den tilsynelatande innehold vesentleg feilinformasjon.

Dersom me konkluderer med at anna informasjon innehold vesentleg feilinformasjon er me pålagt å rapportera det. Me har ingenting å rapportera i denne samanheng.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarleg for å utarbeida årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, medrekna at den gjev eit rettvisande bilet til årsrekneskapen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsett av EU. Leiinga er også ansvarleg for slik intern kontroll som dei finn naudsynt for å kunne utarbeida ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som fylgje av misleg framferd eller feil.

Ved utarbeidingsa av årsrekneskapen må leiinga ta standpunkt til selskapet si evne til framleis drift og opplysa om tilhøve som har innverknad for framleis drift. Føresetnaden om framleis drift skal leggjast til grunn for årsrekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vil verta avvikla.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå rimeleg tryggleik for at årsrekneskapen som heilsak ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som fylgje av misleg framferd eller utilsikta feil, og å gje ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Rimeleg grad av tryggleik er ei høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna ISA-ane, alltid vil avdekka vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som fylgje av misleg framferd eller utilsikta feil. Feilinformasjon vert vurdert som vesentleg dersom den enkeltvis eller samla med rimelig grad kan forventa å påverka økonomiske avgjerder som brukarane føretok basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, medrekna ISA-ane, utøver me profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- skal me identifisera og vurdera risikoene for vesentleg feilinformasjon i rekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller utilsikta feil. Me utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtera slike risikoar, og innhentar revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoene for at vesentleg feilinformasjon som fylgje av mislig framferd ikkje vert avdekkja, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast utilsikta feil, sidan misleg framferd kan vera samarbeid, forfalsking, medvitne utelatingar, urette framstillingar eller overstyring av intern kontroll.
- skal me opparbeida oss ei forståing av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforma revisjonshandlingar som er hensiktsmessige etter omstenda, men ikkje for å gje uttrykk for ei meinings om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll.
- skal me evaluera om dei rekneskapsprinsippa som er nyttar er hensiktsmessige og om dei rekneskapsestimat som er nyttar og tilhøyrande noteopplysningar utarbeidd av leiinga er rimelege.
- skal me konkludera på hensiktsmessigheit av leiinga si bruk av framleis drift-føresetnaden ved utarbeidingsa av rekneskapen, basert på innhenta revisjonsbevis, og om det føreligg vesentleg usikkerheit knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape vesentleg tvil om selskapet si evne til framleis drift. Dersom me konkluderer med at det eksisterer vesentleg usikkerheit, vert det kravd at me i revisjonsmeldinga gjer merksam på tilleggsopplysningane i rekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at me modifiserer vår konklusjon om årsrekneskapen og årsmeldinga. Våre konklusjonar er basert på dei revisjonsbevis som er innhenta inntil datoene for revisjonsmeldinga. Etterfylgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føra til at selskapet ikkje held fram med drifta.
- skal me evaluera den samla presentasjonen, strukturen og innhaldet, medrekna tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggende transaksjonane og hendingane på ein måte som gjev eit rettvisande bilet.

Me har kontakt med styret mellom anna om planlagt omfang av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Me utvekslar også informasjon om vesentlege tilhøve som me har avdekkja under revisjonen, medrekna om eventuelle vesentlege svakheiter i den interne kontrollen.

Uttale om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som skildra ovanfor, meiner me at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, samt utgreiing om føretaksstyring og samfunnsansvar, føresetnaden om framleis drift og framlegget til bruk av overskotet er konsistente med årsrekneskapen og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som skildra ovanfor, og dei kontrollhandlinga me har funne naudsynt i samsvar med internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenkla revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner me at leiinga har oppfylt si plikt til å syta for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Voss, 26.02.2019

RSM Norge AS

Tom Henning Rønshaugen
Statsautorisert revisor

STYRET

Medlemer:

- Dagleg leiar Stein Kvarkevål, Skulestadmo, styreleiar
- * Jurist Hildegunn Reime, Bergen, nestleiar
- * Ass. rådmann Olav Seim, Granvin
- Økonom Kathrine Løno Lahlum, Voss
- Avdelingsleiar PM Solfrid Dagestad Midttun, Voss
(representant for dei tilsette)

Styremedlemer som er merkte med * står på val i 2019.

Varamedlemer i prioritert rekkefylgje:

- * Dagleg leiar Nils T. Ringheim, Voss
- * Revisor Marita Østrem, Voss
- * Kunderådgjevar Elin Bryn, Voss
(vararepresentant for dei tilsette)

Valnemnd til generalforsamling 2019

Medlemer:

- Bokhandlar Anders Ullestad, Voss, leiar
- Driftssjef Egil Mørkve, Voss
- Jurist Hilde Magnusson, Voss

Varamedlem:

- Dr. scient Ingjerd Skogseid, Voss

Medlemer og varamedlemer i valnemnda står på val kvart år.

VB Vekselbanken
– ein god medspelar –
Ein alliansebank i **eika**.

Dette er Vekselbanken:

VÅR VISJON:
– ein god medspelar –

VÅRE KJERNEVERDIAR:

Me er profesjonelle på ein aktiv, servicevenleg og tillitsfull måte

VÅR FORRETNINGSIDÉ:
*Me skal levera konkurrsedyktige finansielle
tenester til kundar i vårt marknadsområde*

VÅR STRATEGI:

Me er framtidsretta og offensiv, med sunn vekst forankra i sjølvstende